

Årsrapport 2017

Visjon

«Vi skal kjenne kunden best og bry oss mest»

Gjensidige Nordmøre og Romsdal er et lokalt, selvstendig og kundeeid forsikringsselskap med konsesjon på brannforsikring. I vårt distrikt har vi enerett til salg av Gjensidige Forsikring ASA sine produkter.

Selskapet har kontorer i Molde og Kristiansund, og hadde 24 ansatte ved utgangen av 2017. Selskapets forvaltningskapital er 530 mill. kroner, hvorav 513 mill. kroner er plassert i aksjer, obligasjoner, eiendom og i pengemarkedet.

Kundeutbytte

Kundeutbytte er en fordel man oppnår som skadeforsikringskunde i Gjensidige – det eneste forsikringsselskapet i Norge der overskuddet deles med kundene.

8 mill.
i kunde-
utbytte

Våre markedsområder

Privatmarkedet

Vi har kunderådgivere med lang erfaring og høy kompetanse, som vil ivareta ditt totale behov innen forsikring, bank og sparing. Vi hjelper deg til å ta riktige valg, og gir deg fordeler og rabatter når du samler forsikring, bank og sparing hos oss.

Næringslivsmarkedet

Vi har bred erfaring på forsikringsløsninger til næringslivet. Vi tilbyr bedriften alt fra tjenstepensjon til forsikring av bedriftens eiendeler og ansatte. I et nært samarbeid med våre forsikringsrådgivere finner vi den riktige forsikringsløsningen for din bedrift.

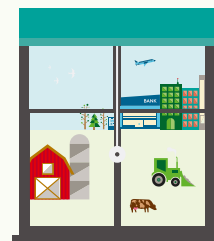
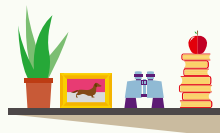
Landbruksmarkedet

Vil tilbyr ulike forsikringsløsninger som omfatter alle behov for å sikre deg selv, familien og driften på gården. I fellesskap med våre dyktige rådgivere finner vi forsikringsløsninger som er tilpasset ditt behov.

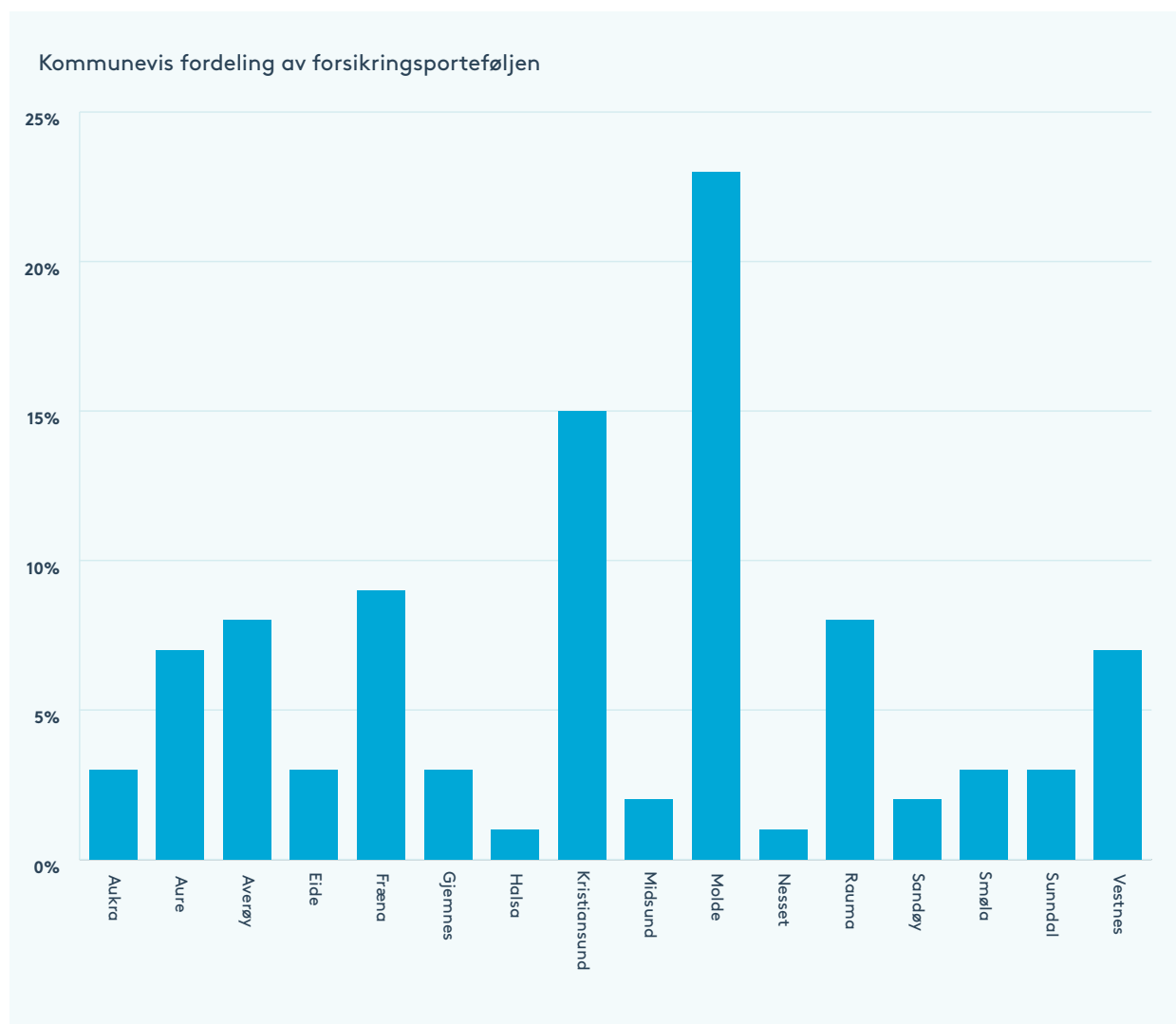
Organisasjonsmarkedet

Gjensidige Nordmøre og Romsdal har samarbeidsavtaler med ulike yrkes-/interesseorganisasjoner. Disse har gunstige forsikringsordninger som gir deg som medlem store fordeler.

19.000
kunder

Forsikringsportefølje på 298 millioner kroner

Innhold

Leder	4	Egenkapitalendring	27
Nøkkeltall	6	Noter	28
Stikk UT Ski	8	Årets dugnadshelt	50
Her kommer de på sporet av bedre helse	10	Revisors beretning	52
Styrets beretning for driftsåret 2017	12	Daglig ledelse	55
Resultatregnskap	22	Styrende organer	56
Balanse	24	Definisjoner – faguttrykk	57
Kontantstrømanalyse	26		

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har satt av 8 millioner kroner i kundeutbytte for regnskapsåret 2017. Totalt har vi betalt ut 41,5 millioner i kundeutbytte de siste 8 årene. Vi vil jobbe hardt for å kunne opprettholde denne utdelingen også i fremtiden.

Kundeutbytte for 8. året på rad!

Foto: Grafia Reklamebyrå, Einar Engdal

Et svært godt resultat

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal (GFNR) fikk i 2017 et resultat etter skatt på 42,3 millioner kroner. Det er vi svært godt fornøyd med. Forsikringsvirksomheten ga et overskudd på 15,6 millioner kroner noe som er det tredje beste resultat i selskapets historie. Lave skader innfor brann og natur er hovedårsaken til dette gode resultatet for forsikringsvirksomheten. Innenfor finansområdet ga selskapets finansportefølje en avkastning på 6,5 % eller 33,4 millioner kroner. Et godt år innenfor både aksjer og renteplasseringer er årsaken til det gode resultatet.

Vi gir tilbake

Siden oppstarten med kundeutbytte har GFNR gitt totalt 41,5 millioner kroner tilbake til sine kunder. Dette er vi stolte av, og vi vil jobbe hardt for å kunne opprettholde denne utdelingen også i fremtiden. I 2017 har vi satt av 8,0 millioner kroner i kundeutbytte. I tillegg har vi satt av 8,0 millioner kroner til allmennyttinge formål. Det betyr at vi gir tilbake mer enn 100 % av årets forsikringsresultat. Dette gir mening i vårt slagord om at det er forskjell på forsikringsselskaper!

Veksten er tilbake

Etter et svakt år i 2016 fikk vi en fin økning i bestandspremien i 2017. På tross av at vi mistet gruppelivsavtalen til Norges Bondelag, som ble overført til annet selskap, økte selskapets bruttopremie med 3,5 % i 2017. Vår region har blitt hardt rammet av oljeprisfallet. Oppsigel-

ser og nedleggelser innenfor olje og oljeservice har preget nyhetsbilde. Vi så mot slutten av 2017 en gryende optimisme i disse næringene, noe som har fortsatt inn i 2018. Utsiktene for vår region er derfor bedre enn på mange år. Dette gir forhåpninger om sterkere vekst også for oss, som i stor utstrekning er avhengig av den underliggende veksten i økonomien.

Kompetanse

Kompetanse må fornyes og videreutvikles. Behovet for enkle produkter og tjenester løses i større og større grad på nettet. Dette betyr at våre medarbeidere må jobbe på en annen måte. Oppgaver som tidligere er utført av mennesker løses nå på nett, og gjerne i samspill med en robot. Vi satser derfor på produkter som krever rådgivning. Da må vår kompetanse tilpasses og fornyes. I samarbeid med Gjensidige Forsikring ASA jobber vi kontinuerlig med kompetanseutvikling. I tillegg til dette har vi startet et eget program hvor målsettingen er at flest mulig av våre medarbeidere skal bli autoriserte finansielle rådgivere.

Ny hovedavtale

Ved inngangen til 2017 inngikk vi en ny samarbeidsavtale med Gjensidige Forsikring ASA. Den avtalen løper fra og med 2018 og ut 2020. Hovedprinsippene i samarbeidet mellom GFNR og Gjensidige Forsikring ASA blir videreført i denne avtalen. De største endringene for oss vil være svekket økonomi og sterkere integrasjon inn mot Gjensidige Forsikring ASA sin distribusjonsstrategi.

Nytt navn

I forbindelse med forhandlingene har det vært et krav fra Gjensidige Forsikring ASA at de 15 selskapene (brannkassene) som har en strategisk samarbeidsavtale med Gjensidige skal skifte juridisk navn. Begrunnelsen for dette er Gjensidige Forsikring ASA mener at det kan være en sammenblandingssfare mellom disse selskapene og Gjensidige Forsikring ASA. Dette har brannkassene måttet akseptere i forhandlingen med Gjensidige Forsikring ASA. Det ligger derfor et forslag til generalforsamlingen om å endre juridisk navn. For oss betyr dette at vi vil benytte det nye navnet på alle juridiske dokumenter. Når det gjelder distribusjon av forsikring for Gjensidige Forsikring ASA vil dette skje som før under merkevaren Gjensidige, og med den geografiske stedsanvisningen Nordmøre og Romsdal i tillegg.

Brannkassene har valgt å ta en offensiv tilnærming til navneendringen hvor alle brannkassene skifter navn til Varig. Det ligger en strategisk føring i dette hvor en ønsker å vise at en står samlet. Samarbeidet står sterkt, og et felles navn synliggjør ytterligere det felleskapet som vi er en del av. Vi har valgt, på tross av at vi har hatt det samme navnet i over 30 år, å se på navneendringen som første steg i en prosess som har til hensikt å styrke vår posisjon som et selvstendig selskap.

Vidar Skaar
Adm. direktør

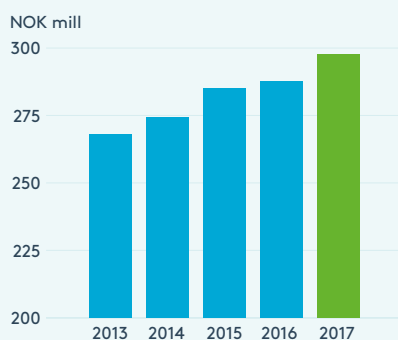
Fremtid

Forsikringsmarkedet er i endring. Dette vil gi både store aktører, og små aktører som oss, utfordringer. Et endret forsikringsmarked vil medføre at også vi må endre oss. Våre forutsetninger for å møte disse endringene er gode. Vi har både dyktige medarbeidere, en sterk samarbeidspartner, lojale kunder og en sterk økonomi. Dette gir oss gode forutsetninger for å lykkes i fremtiden, men det fordrer at vi tar kloke strategiske valg og at vi som organisasjon har evne til å endre oss.

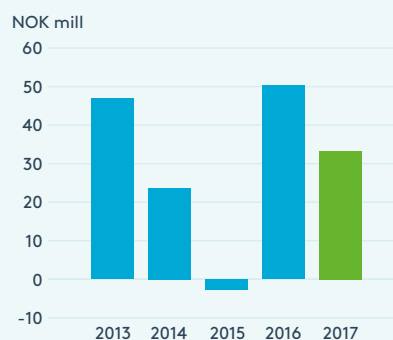

Nøkkeltall

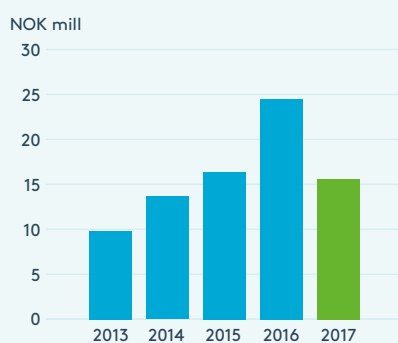
Forfalt premie brutto, alle bransjer

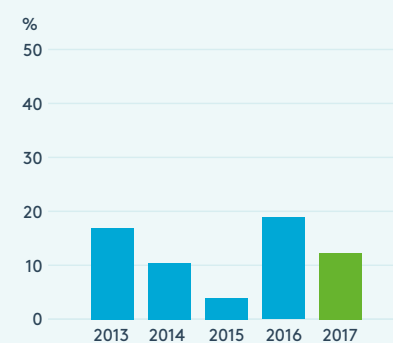
Netto finansinntekter

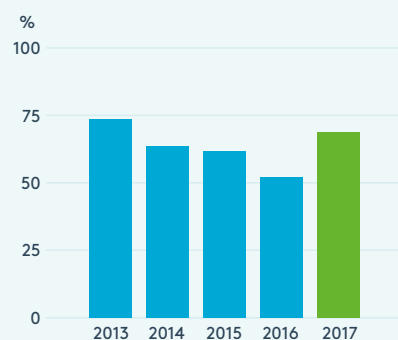
Underwritingresultat, forsikring

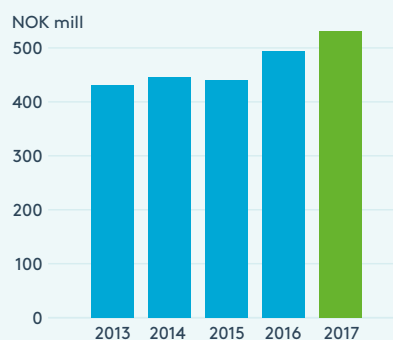
Avkastning på egenkapitalen

Combined Ratio

Forvaltningskapital

Finansielle nøkkeltall

Tall i tusen kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Forfalt premie brutto, alle bransjer	297.711	287.729	284.950	274.474	268.006
Forfalt premie brutto, brann og natur	54.273	53.574	52.773	48.473	46.130
Premieinntekter for egen regning, brann og natur	49.781	46.892	42.904	37.399	37.232
Erstatningskostnader for egen regning, brann og natur	-25.748	-23.489	-18.610	-16.304	-19.208
Driftskostnader	-33.750	-27.006	-32.059	-30.624	-30.756
Provisjonsinntekter	25.300	26.097	24.116	23.177	22.564
Underwritingresultat, forsikring	15.583	22.494	16.351	13.648	9.832
Finansresultat	33.352	50.343	-2.679	23.722	46.894
Driftsresultat før skatt	48.935	72.885	13.732	35.665	54.767
Totalresultat	40.963	63.874	9.123	27.895	44.830
Egenkapital	432.255	409.232	360.664	349.766	337.372
Forvaltningskapital	530.188	493.151	440.152	446.135	430.295
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	511.670	466.652	443.144	438.215	410.714
Solvenskapital, Solvens II-regelverket	431.482	408.444	337.664	-	-

Kortsiktige avsetninger, utbetales påfølgende år

Gavemidler allmenntilgunstige formål	8.000	8.000	5.050	6.000	6.000
Skadeforebyggende tilskudd	1.500	2.000	131	2.000	3.000
Kundeutbytte	8.000	6.700	6.325	7.500	6.687

Tall i %

Endring i forfalt premie brutto, alle bransjer	3,5	1,0	3,8	2,4	5,6
Skadeprosent for egen regning	51,7	50,1	43,4	43,6	51,6
Kostnadsandel for egen regning	17,0	1,9	18,5	19,9	22,0
Combined Ratio	68,7	52,0	61,9	63,5	73,6
Avkastning på egenkapitalen	11,6	18,9	3,9	10,4	16,9
Finansavkastning, verdjustert	6,5	10,8	-0,6	5,4	11,4
Finansbidrag	67,0	107,4	-6,2	63,4	126,0
Resultatgraden for egen regning	98,3	155,4	32,0	95,4	147,1
Solvensmargin Solvens II	433,0	403,0	349,0	-	-

Antall

Antall ansatte i Gjensidige Nordmøre og Romsdal	24	24	23	25	25
Sykefravær	0,9 %	0,7 %	0,8 %	1,7 %	1,5 %

Forklaringer

Forfalt premie brutto, alle bransjer	Premie egenregning (brann og natur) og premie provisjonsforretning (øvrige skadeforsikring)
Provisjonsinntekter	Inntekter provisjonsforretning, dvs. provisjoner av salg på vegne av Gjensidige Forsikring ASA
Endring i forfalt premie brutto, alle bransjer	Endring i forhold til året før
Skadeprosent for egen regning	Erstatningskostnader for egen regning målt mot premieinntekter for egen regning
Kostnadsandel for egen regning	Driftskostnader minus provisjonsinntekter målt mot premieinntekter for egen regning
Combined Ratio	Skadeprosent pluss kostnadsandel
Underwritingresultat forsikring	Premieinntekter og provisjonsinntekter minus erstatnings- og driftskostnader
Egenkapital	Opptjent egenkapital
Avkastning på egenkapitalen	Resultat før skattekostnad i prosent av gjennomsnittlig egenkapital
Netto finansinntekter	Finansinntekter minus finanskostnader
Finansavkastning	Netto finansinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Resultatgrad for egen regning	Driftsresultatet i prosent av premieinntekter for egen regning
Finansbidrag	Netto finansinntekter i prosent av premieinntekter for egen regning
Solvenskapital	Tellende kapital beregnet etter Solvens II-regelverket, gjeldende fra 2016
Solvensmargin	Tellende kapital over regulatorisk kapitalkrav iht Solvens II-regelverket

Gjennom Dugnadsløftet gir Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal deler av overskuddet sitt tilbake til lokalsamfunnet. Vi støtter på den måten et bredt spekter av kultur, idrett og andre fritidsaktiviteter i vår region. Siden 2006 har Dugnadsløftet bidratt med over 60 mill. kroner til 2600 ulike prosjekter.

I år delte vi ut til sammen 8 mill. kroner. Midlene er fordelt på 200 frivillige lag, klubber og foreninger, og andre større samfunnsnyttige tiltak. Her presenterer vi to prosjekter som vi har støttet med midler i år.

Stikk UT Ski

Tekst og foto: Odd Roar Lange

50 poster fordelt på 11 kommuner har i vinter vært tilgjengelig for dem som vil på Stikk ut-tur med ski på beina. Kortreiste turopplevelser blir mer og mer populært.

«Stikk ut Ski» er et viktig laveterskeltilbud der postene er plassert på trygge steder og på utfartsmål som også passer for barnefamilier. Vi er stolte over å få støtte prosjektet gjennom vårt Dugnadsløfte, sier Vidar Skaar, adm.dir i Gjensidige Nordmøre og Romsdal.

Sist vinter var det klart for en prøvesesong med «Stikk ut Ski» i regi av Friluftsrådet og Skikretsen i Nordmøre og Romsdal. Flere tusen skientusiaster fikk med seg turer til postene som var fordelt på ni kommuner.

Velkommen ut: Marte Melbø og Stig Aambø vil ha flere ut på ski i vinter. Derfor satses det på rekordstort «Stikk ut Ski» i Nordmøre og Romsdal.

Gjensidige Nordmøre og Romsdal deler godene

Denne vinteren ble tilbudet utvidet, og fra desember var det klart for mange fine turer i vårt område som kunne samles og registreres på nett.

«Stikk ut Ski»-sesongen er i perioden desember til mars.

Det er satt ut poster på steder hvor idrettslag kan kjøre opp spor. Vi er veldig glade for dette samarbeidet med lokale aktører. Å få flere mennesker ut på tur er viktig, og med den enorme suksessen for Stikk ut sommerstid så håper vi å få en ekstra flyt inn i vintersatsingen også, forteller Stig Aambø, daglig leder i Nordmøre og Romsdal skikrets.

«Stikk ut Ski» fungerer etter samme modell som «Stikk ut Sommer» Poster og turkasser er plassert på 50 steder i terrenget.

– Noen vil kanskje savne flere toppturer?
– Vi har bevisst lagt opp til lettere turmål, og at det skal være trygge traseer utenfor rasfarlige områder, avslutter Stig Aambø.

Her kommer de på sporet av bedre helse

Tekst og foto: Odd Roar Lange

Vakker utsikt: Finere tursti enn denne er det ikke lett å finne. Og nå skal turstien i Aure sentrum oppgraderes.

Mange steder i landet er de fineste kystområdene forbeholdt noen få rike eiere og de er utilgjengelig for folk flest. I Aure går man mot strømmen - heldigvis. For ved økonomisk støtte fra Dugnadsløftet kan Aure Helselag endelig starte arbeidet med å renovere og oppgradere den gamle kyststien ved fylkets største trekirke, Aure kirke fra 1924.

Den nye helsestien som skal omkranse Aure sentrum. Den går langs fjorden, inn i vakker løvskog og forbi kirken og deretter rundt hjørnet av Aure gamle kommunehus fra 1895. Det har den populære stien gjort i mange tiår allerede. Men for dem som ønsker eller trenger litt bedre forhold for en trygg og behagelig tur har stien etter hvert blitt en utfordring. Nå er ventetiden på en ny og bedre tursti snart over.

Med et budsjett på 1,3 millioner kroner skal kommunen få en fantastisk tursti som knyttes sammen med stadionområdet og andre turveger i området. Det går mot gode tider for alle som ønsker en sprekere hverdag i Aure.

Etterspørsel og ventetid

Ideene har vært mange. Samtalene rundt kafebordet likeså. Men der det ikke har manglet på ideer har det gjerne manglet på penger. Det er ikke helt uvanlig i mange frivillige lag og foreninger. Men nå er spleiselaget i mål. Arbeidet kan begynne for alvor.

Stein Brage Raanes og turkameratene Thore Jarl Lindaas, Harald Vean og Toril Aakre bruker formiddagen til en rolig oppvarmingstur langs fjordstien.

– Vi trenger et friluftsanlegg som passer for både store og små. Det skal være enkelt å ta

Ut på tur: Stein Brage Raanes, Thore Jarl Lindaas, Harald Vean og Toril Aakre er blant de aktive brukerne av turstien i Aure sentrum. Nå skal stien får en skikkelig oppgradering, blant annet med støtte fra Dugnadsløftet til Gjensidige Nordmøre og Romsdal.

seg frem med rullestol, rullator eller barnevogn. Vi skal bevare en del av trærne her. Og stien skal få nye benker for dem som ønsker en matpause, en hvil eller kanskje en prat mens man kikker utover sjøen, sier en strålende fornøyd Stein Brage Raanes.

På sporet

Blant turkameratene utpekes han raskt til primus motor for prosjektet. Mens Raanes ønsker å forklare at prosjektet aldri hadde blitt en virkelighet uten en god dugnadsgjeng, positive sponsorer og mange samarbeidspartnere som ser nytten av en god tursti i sentrum.

–Vi synes dette er et spennende og viktig prosjekt som vi gjerne vil støtte. Derfor har vi bidratt med 100 000 kroner, sier Vidar Skaar, administrerende direktør i Gjensidige Nordmøre og Romsdal.

Den nye helsestien er i utgangspunktet «bare» 550 meter lang. Men den henger sammen med et annet omfattende sti- og turvegnettet i området. Dermed kan en tur på den nye stien bli starten for en flere kilometer lang tur for dem som vil ha noe mer ut av turen.

–Aure Helselag har en gjeng med aktive medlemmer som har vært viktige pådrivere i prosjektet. Nå gleder vi oss veldig til det som kan bli daglige eller ukentlige turer på kommunens fineste tursti. Velkommen til oss, så skal vi vise dere at de korte turene kan gi langvarige gleder, sier Stein Brage Raanes og den spreke turgjengen i helselaget.

Turvegsjef: Stein Brage Raanes har lagt ned utallige timer i arbeidet med den nye turstien. Nå skal drømmen endelig oppfylles.

Gjensidige Nordmøre og Romsdal

Årsberetning og regnskap 2017

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning, bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra fortsatt drift er til stede. Dette er lagt til grunn for utarbeidelsen av årsregnskapet.

Styrets beretning for driftsåret 2017

Foto styremedlemmer: Grafia Reklamebyrå, Einar Engdal

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal (GFNR) er et gjensidig skadeforsikringsselskap med konsesjon innenfor brannforsikring. Selskapet har hovedkontor i Molde og avdelingskontor i Kristiansund. GFNR samarbeider tett med Gjensidige Forsikring ASA.

Selskapet er distributør for Gjensidige Forsikring ASA (GF ASA) sine produkter i regionen Nordmøre og Romsdal. Kjernevirksomheten er skadeforsikring som omfatter skade- og personforsikringsprodukter. I tillegg tilbyr selskapet produkter innen pensjon og sparing til privat- og næringslivskunder, samt banktjenester til privat- og landbrukskunder. Salg av forsikringsprodukter, som ikke inngår i vår konsesjon, selger vi på provisjonsbasis for Gjensidige Forsikring ASA.

Selskapet samarbeider tett med 14 andre selvstendige brannkasser. Ved utgangen av 2017 hadde selskapet 24 ansatte.

Gode resultater både i forsikringsvirksomheten og finansforvaltningen

Forsikringsvirksomheten, både innen brann- og natur og provisjonsvirksomheten, viste i 2017 et godt resultat. Høyere premieinntekter og lave skadeutbetalinger er hovedårsaken til det gode resultatet.

Finansresultatet i 2017 ble godt. En god utvikling både i aksjeporteføljen og i renteporteføljen er hovedårsaken til det gode resultatet.

Vårt driftsresultat i 2017 ble 48,9 mill. kroner mot 72,9 mill. kroner i 2016. Forsikringsvirksomheten hadde et resultat på 15,6 mill. kroner, mot 22,5 mill. kroner året før. Hovedårsaken til reduksjon i resultatet fra 2016 er høyere erstatningskostnader, samt en økning i driftskostnader, som tilskrives at vi i 2016 hadde en positiv engangseffekt på pensjon.

Combined Ratio var i 2017 på 68,7% mot 52 % i 2016. Lønnsomheten i forsikringsvirksomheten er god med en resultatgrad på 31,3 %.

Reassuransekostnaden er redusert i forhold til 2016 som følge av høyere egenregningsnivå og god skadestatistikk.

Totale finansinntekter ble i 2017 på 33,4 mill. kroner mot 50,3 mill. kroner året før. Avkastningen på gjennomsnittlig verdijustert forvaltningskapital ble i 2017 på 6,5 %. Årsaken til den gode avkastningen på finansporteføljen er god verdiutvikling på selskapets aksjeportefølge, samt en sterk avkastning på selskapets obligasjonsportefølge.

Selskapet hadde ved utgangen av 2017 en egenkapital på 432,2 mill. kroner, en økning fra 2016 på 23 mill. kroner. Vi fremstår som et av Norges mest solide skadeforsikringsselskaper.

Markedsutvikling

Bestandsutvikling totalt

Samlet bestandspremie i skadeforsikring var ved utgangen av 2017 på 296 mill. kroner. Vi oppnådd en økning fra året før på 7,4 mill. kroner, tilsvarende 2,6 %.

Skadeprosenten totalt – alle bransjer

Skadeprosenten for hele forsikringsporteføljen har økt fra 54 % i 2016 til 58,6 % i 2017. For de siste 5 årene er gjennomsnittlig skadeprosent 51,3 %.

Privatområdet

Hovedfokuset i 2017 har vært høy aktivitet, sterk kundeorientering og fokus på personforsikringer.

Kundene skal oppleve at vi bryr oss om dem og deres behov, og at de skal føle seg trygge med oss som leverandør av forsikring- og finanstjenester. Vi har jobbet aktivt mot våre hovedsamarbeidspartnere.

I året som har gått har vi hatt fokus på økonomisk rådgivning ved langvarig sykdom og dødsfall.

I 2017 oppnådde vi en vekst i privatporteføljen på 2,8 % som tilsvarer 4,7 mnok, mot 2,4 % og 4 mnok året før.

Samlet skadeprosent for privat endte på 63,7 % som er en forbedring på 4,59 %-poeng fra året før.

Landbruk

God landbrukskompetanse sammen med høyt servicenivå gir fornøyde og lojale kunder. Dette gir oss en stor markedsandel på landbruk. Rådgivning til landbrukskunden er viktig for å sikre riktige og gode forsikringer.

Gjennom året hadde vi en jevn underliggende vekst i porteføljen. Oppsigelse av en kollektiv ordning medførte imidlertid at vi i samlet sett fikk en liten reduksjon i landbruksporteføljen i 2017 på 0,4 %. I 2016 hadde vi en vekst på 2,1 %.

Næringsliv

Etter et utfordrende år i 2016 med negativ utvikling i næringslivsporteføljen, ble 2017 et godt år og vi oppnådde en solid positiv vekst på 7,3 %, som tilsvarer 4,6 mnok.

Dette er en sterk økning både historisk sett og sammenlignet med andre i Gjensidige-konsernet.

Markedet preges av forsikringsselskaper som ønsker å komme inn i markedet, men vi ser at vår konkurranseevne styrket seg i løpet av året. Dette skyldes premienivået, merkerevnen, kundekontakten og kundeutbyttet. En stor utfordring er «internasjonalisering» av næringslivet. Denne kan medføre at forsikringsprogram plasseres utenfor det

Øyvind Panzer Iversen Styreleder

Panzer Iversen ble styreleder i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2014.

Han er utdannet cand. jur. fra Universitetet i Oslo, med forsikringsrett som spesialfag. Panzer Iversen jobber som advokat i Molde og er medeier/partner i Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz. Han bor i Elnesvågen i Fræna kommune.

Han har tidligere hatt verv som varaordfører i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdals representantskap, og han har vært medlem av Tilsynsutvalget for Omsetningsrådet. Han er i dag leder for Advokatforeningens Disiplinærutvalg for Trøndelag/Møre og Romsdal. Han er medlem av kommunestyre, Formannskap og Plan-/Økonomiutvalg i Fræna kommune.

norske markedet for bedrifter som tidligere hadde lokale beslutningstakere. Nedgangen innenfor olje- og offshorebransjen har påvirket bestandspremien ved at flere bedrifter har redusert antall ansatte og investerer lite i nye driftsmidler.

Skadeprosenten for 2017 ble på 44 %. Tilsvarende for 2016 var på 48 %.

Skadeprosent er lav og forklares delvis ut fra en god risikoseleksjon, samt at vi ikke hadde noen storskader i 2017.

Forsikringsvirksomheten

Reassuransekontrakt

For brannforretningen har GFNR en selvstendig reassuransekontrakt med Gjensidige Forsikring ASA, hvor premien settes årlig. Kontrakten avlaster oss på skader over 4,5 mill. kroner pr. hendelse. Vi kan vise til gode historiske tall i vår skadestatistikk som resultat av fokus på risikoseleksjon og riktig prissetting.

I 2017 hadde vi en skadehendelse med erstatning som oversteg vår egenregning på 4,5 mill. kroner.

Premieinntekter, brann og natur

Total omsetning (defineres her som forfalt premie alle bransjer) hadde en økning på 3,5 % i 2017, mot 1,0 % i 2016. Den totale omsetningen er delt mellom premie for egen regning (brann- og naturforretning) og provisjonsforretning.

Opptjent premie for egen regning var i 2017 på 49,8 mill. kroner, mot 46,9 mill. kroner i 2016. En økning på 2,9 mill. kroner.

Erstatningskostnader, brann- og naturforretning

Erstatningskostnader som er kostnadsført i regnskapet er brutto erstatningskostnader med fratrekk av reassurandørens andel.

Erstatningskostnadene for egen regning hadde en økning i 2017 og kom på 25,8 mill. kroner, mot 23,5 mill. kroner året før. Det er økning i brannskader som er årsak til økningen i erstatningskostnadene.

Naturforretningen viste i 2017 et positivt resultat på 1,3 mill. kroner som i sin helhet overføres til naturskadefondet. I 2016 var resultatet i naturforretningen 1,2 mill. kroner.

Skadeprosent brann- og naturforretningen endte i 2017 på 51,7 %, mot 50,1 % i 2016.

Driftskostnader og provisjonsinntekter

Samlet ble driftskostnadene for 2017 på 33,8 mill. kroner, mot 27,0 mill. kroner i 2016. Driftskostnadene i 2016 inkluderer inntektsføring av 6 mill. kr i engangseffekt som følge av planendring i selskapets ytelsespensjonsordning. Justert for dette er økningen i driftskostnadene på ca. 0,8 mill. kroner

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjonsinntekter) er inntektsført med 25,3 mill. kroner, mot 26,1 mill. kroner i 2016. Dette er provisjonsinntekter for produkter som selskapet selger for Gjensidige Forsikring ASA.

Reduksjonen tilskrives reduksjon i provisjons-satsene.

Kostnadsandelen for 2017 er på 17 %. Tilsvarende tall for 2016, justert for engangseffekten som følge av endring i ytelsespensjonsordningen, var 14,9%.

Totale kostnader - Combined Ratio

Combined Ratio ble 68,7 % i 2017, mot 64,8 % i 2016 (justert for effekt av endring, se ovenfor).

Forsikringsvirksomheten har hatt en god lønnsomhet de siste årene. 2017 var ikke noe unntak i så måte.

Resultat av teknisk regnskap - Forsikringsresultat

Resultatet i forsikringsvirksomheten ble 15,6 millioner kroner i 2017, mot 22,5 mill. kroner i 2016. Årets forsikringsresultat er svært godt og blant de beste forsikringsresultatene i selskapets historie.

Kapitalforvaltningen

Rammer for plassering - Finansreglement

Gjensidige Nordmøre og Romsdal forvaltet ved utgangen av 2017 en kapital på ca. 530 mill. kroner. Dette er en økning på 37 mill. kroner i forhold til 2016. Selskapet har en egenkapital som er betydelig høyere enn hva som er nødvendig i forhold til selskapets forretningsvolum. Basert både på nåværende og forventet fremtidige regler for kapitaldekning så viser beregningene at selskapet har betydelige reserver. Høy soliditet gir en trygghet for våre kunder.

GFNR har definerte rammer for hvor mye av kapitalen som kan plasseres i de ulike aktivaklassene. GFNR har videreført sin strategi med vektning i aksjer basert på prising av aksjene i forhold til bokført egenkapital (Pris/Bok). Denne strategien tilsier at vi skal kjøpe aksjer når aksjene er «billige» målt mot bokført egenkapital, og selge når aksjene er «dyre» målt mot bokført egenkapital.

Ved utgangen av 2017 var ca. 35 % av selskapets balanse plassert i aksjer, en reduksjon på 3%-poeng sammenlignet med 2016.

På grunn av at selskapene, notert på de ulike børsene, har steget betydelig i verdi de siste årene, har selskapet gjennom året redusert sin aksjeeksponering. Ved utgangen av 2017 ligger GFNR 10 %-poeng under den maksimale rammen på aksjer som er på 45 % av verdijustert balanse.

Olav Håkon Ulfesnes Nestleder

Olav Håkon Ulfesnes ble innvalgt som styremedlem og nestleder i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2016.

Ulfesnes er bosatt på Skarsøya i Aure, og er melkebonde av yrke.

Han er styremedlem i Agrol og medlem i arbeidsutvalg i Nortura Midt-Norge.

Han har tidligere vært styremedlem Coop Vihals, styremedlem og styreleder i Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal og nestleder i Norske Felleskjøp. Videre har Ulfesnes vært kommunestyrerepresentant i tre perioder, to år i gamle Aure kommune, deretter seks år i den nye sammenslåtte Aure kommune, hvor han også var leder i hovedutvalg for plan og næring.

Finansresultatet

Totale finansinntekter var i 2017 på 33,4 mill. kroner. Verdijustert avkastning på samlet forvaltningskapital ble i 2017 på 6,5 % mot 11 % i 2016.

Avkastningen på våre aksjeinvesteringer var i 2017 på 12,3 %. Tilsvarende tall for 2016 er 27,2 %. Ved årets utgang var det plassert totalt ca. 511 mill. kroner i aksjer, obligasjoner og bankinnskudd. Plasseringen i obligasjoner og bankinnskudd, som utgjorde 323 mill. kroner ved årets utgang ga en avkastning på 3,8 %.

Selskapet er fornøyd med finansresultatet for 2017.

Selskapets finansavkastning bør vurderes over en lengere tidsperiode. Selskapet har levert solide finansresultat over tid. Ser en på avkastningen de siste fem årene har selskapet levert meravkastning på i sum 11 %. Med en høy aksjeandel må en være forberedt på at finansresultatet vil svinge, men over tid vil en slik strategi gi en høyere avkastning enn alternative plasseringer.

Samfunnsansvar

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er en sterk lokal bidragsyter til lokalsamfunnet.

«Dugnadsloftet» – årlig tildeling til frivillige lag og organisasjoner

Siden selskapet i 2006 startet med å tildele støtte til lag og organisasjoner, er det fordelt over nærmere 64 millioner kroner til det frivillige dugnadsarbeidet i Romsdal og på Nordmøre. I 2017 ble lokale lag og organisasjoner tildelt ca. 8 mill. kroner.

Skadeforebygging – et prioritert område

Gjennom aktiv skadeforebygging har Gjensidige Nordmøre og Romsdal bidratt med totalt 1,5 mill. kroner i 2017. De største tilskuddene i 2017 gikk til skadeforebyggende tiltak rettet mot næringslivskunder. Her kan nevnes sprinkleranlegg og brannforebyggende tiltak, varmesøkende kamera, sikkerhetstiltak i alpinbakker og overvåkningsutstyr til småbåthavner og brygger. Våre bidrag til landbruks- og privatkunder omfatter bl.a. termografering av elektriske anlegg, tilskudd til el-sjekk, røykvarslere, refleksvester, overspenningsvern og branntepper. I tillegg har vi bidratt med hjertestartere til flere institusjoner.

Hvitvasking/korrupsjon og etiske regler

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har tiltrådt Gjensidige Forsikring ASAs rutine

Linda Kristin Offenbergh Styremedlem

Linda Kristin Offenbergh ble valgt inn som styremedlem i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2016. Offenbergh har en Cand. Mag fra UiO med juss og statsvitenskap. I tillegg har hun videreutdanning innen styrekompetanse, forretningsutvikling og rekruttering.

Offenbergh grundet i 2016 eget selskap og er i dag partner i MindMap AS. Selskapet leverer tjenester innen rekruttering, leder og medarbeiderutvikling, strategi og forretningsutvikling. Linda Kristin Offenbergh har tidligere vært ansatt i Gjensidige NOR Forsikring, Orkidé, Kristiansund kommune og Knudtson Bølgen Innovasjon AS.

Av styreerfaring har hun bla vært nestleder i Kom Trainee og i Korn Vekst. Linda Kristin bor Flatsetsundet i Kristiansund kommune.

for håndtering av mistanke om hvitvasking/terrorfinansiering både innenfor forsikring og bank. Videre har alle ansatte gjennomført kurs i temaet hvitvasking.

Vårt selskap har nulltoleranse mot korrupsjon og smøring. Det er forbudt å gi eller motta bestikkelser. Det samme gjelder gaver som kan betraktes som utilbørlige. Reglene gjelder for ledere og medarbeidere på alle nivåer i selskapet. Gjennomgang av etiske regler står på styrets agenda en gang for året og også på dette området har Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal godkjent samme etiske regler som Gjensidige Forsikring ASA. I tillegg har alle ansatte gjennomført kurs om forståelse av de etiske regler.

Innenfor kapitalforvaltning fremgår av selskapets finansreglement at det ikke skal investeres i selskaper som har en vesentlig andel av sin virksomhet innen produksjon av våpen, alkohol, tobakk og pornografi eller som strider mot generelle oppfatninger av menneskerettigheter.

Skatt og årets resultat

Samlet driftsoverskudd kom på kr 48,9 mill. kroner i 2017, mot 72,9 mill. kroner i 2016.

Årets skattekostnad er beregnet til 6,7 mill. kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 3,7 mill. kroner og endringer utsatt skatt utgjør 2,9 mill. kroner.

Gjensidige Nordmøre og Romsdal fikk et resultat etter andre resultatkomponenter, avsetninger og skatt på 40,9 mill. kroner, mot 63,8 mill. kroner i 2016.

Risikoforhold

Strategisk risiko

Det arbeides aktivt med risikostyring på ulike steder og nivåer i organisasjonen. Selskapet har en risikoprofil der ingen enkelthendelser skal kunne skade selskapets finansielle stilling i alvorlig grad.

Gjennom selskapets rammeverk for risikostyring og internkontroll er det etablert en struktur som på en systematisk måte identifiserer, vurderer, kommuniserer og håndterer risiko. Risikovurderingsprosessen er koordinert med selskapets strategiprosess.

Rammebetingelsene for å drive skadeforsikring i vår målestokk har de siste årene blitt betydelig endret. Innføring av nytt regelverk som i stor grad er tilpasset store børsnoterte selskaper medfører utfordringer for mindre enheter med liten administrasjon. Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har aktivt tatt del i arbeidet med å gjennomføre de endringene vi i henhold til gjeldende lovverk er pliktig til. I dette arbeidet har selskapet samarbeidet med de andre brannkassene i Norge.

Solvens II-regelverket innebærer nye regler for beregning av kapitalkrav og tellende kapital, krav til risikostyring og krav til rapportering av risiko- og kapitalsituasjon. Regelverket er implementert gjennom Finansforetaksloven og

tilhørende forskrifter og trådte i kraft 1. januar 2016. Vi viser til note 3 hvor kapitalkrav og tellende kapital er angitt.

Solvens II-regelverket har også krav om nye funksjoner. Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal etablerte i 2016 risikostyringsfunksjon, compliancefunksjon og internrevisjon. Disse funksjonene ble etablert og innført gjennom et samarbeid med de andre brannkassene i Norge.

Myndighetene har ute på høring et forslag som begrenser skattemessig fradragsrett for forsikringstekniske avsetninger. Forslaget vil kunne gi negativ skattemessig effekt over tid for selskapet. Innføringen kan tidligst skje i løpet av 2018.

Basert på selskapets forståelse av Solvens II-regelverket og slik det er implementert i Norge, er solvensmarginen ved utløpet av året 433 % prosent, basert på standardformelen.

Det har de siste årene kommet stadig nye aktører i markedet for å selge skadeforsikring. For å komme inn i et tørt marked vil ofte prisen være avgjørende og det viktigste konkurranse-middelet.

Gjensidige Forsikring ASA priser sine produkter på en slik måte at vi skal ha betalt for den risikoen selskapet tar. Gjensidige Forsikring ASA har en strategi der lønnsomhet går foran vekst, og vårt selskap må i stor grad tilpasse oss denne strategien. Utviklingen i markedsandeler de siste årene viser at Gjensidige Forsikring ASA og GFNR har økt sine markedsandeler. Dette bekrefter en sterk konkurransekraft.

De femten brannkassene i Norge har hatt et langt og godt samarbeid med Gjensidige Forsikring ASA. Ny strategisk samarbeidsavtale er fremforhandlet og løper f.o.m 2018 og t.o.m 2020.

Nye distribusjonsformer utfordrer vår forretningsmodell. Styret har valgt en strategi med fokus på kompetanse og god rådgiving. Det arbeides derfor målrettet med å sikre riktig kompetanse på alle nivåer i organisasjonen, blant annet gjennom systematiske kompetanseplaner.

Forsikringsrisiko

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at en hendelse inntreffer, og usikkerhet med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet.

Heidi Nilsen Styremedlem

Heidi Nilsen ble innvalgt som styremedlem i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2017.

Nilsen er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i Bergen og jobber som økonomidirektør i Helse Møre og Romsdal HF. Hun har gjennomført norsk topplederprogram innenfor helse.

Nilsen er medlem i ulike styringsgrupper i Helse Midt Norge RHF, og har vært medlem i Representantskapet KLP banken AS og KLP bankholding AS. Heidi Nilsen bor i Aureosen i Fræna kommune.

Det er etablert klare rammer for hvilke forsikringer som kan tegnes. Styret fastsetter årlig rammer for selskapets reassuranse.

Aktuarfunksjonen har ansvar for å beregne de forsikringstekniske avsetninger. Som en del av Solvens II regelverket er det innført en egen aktuarfunksjon som gjennomgår beregningen til utøvende aktuar. I tillegg vurderer aktuarfunksjonen selskapets tegningspolitikk og reassuranseprogram. Det vil alltid være en risiko for at disse avsetningene ikke er tilstrekkelige. Det arbeides kontinuerlig for å videreutvikle metoder og modeller for å beregne de forsikringstekniske avsetningene.

Finansiell risiko

Gjensidige Nordmøre og Romsdal har ca. 513 mill. kroner i finansielle investeringer. Disse består hovedsakelig av aksjer i børsnoterte norske selskaper, rentebærende papirer og eiendom som alle kan utsettes for kursendringer.

Gjensidige Nordmøre og Romsdal har høy soliditet og står godt rustet til å tåle svingninger i finansmarkedene. I tillegg har vi et rapporteringssystem som daglig gir oss en tilfredsstillende og god oversikt over endringene i verdipapirporteføljen.

Vi har gjennom finansreglementet rammer for hvor mye av vår kapital som skal ligge innenfor de ulike risikogrupper. Styret mottar kvartalsvis rapportering som bekrefter porteføljens risiko.

Markedsrisiko

Selskapet er, gjennom forvaltningen av selskapets kapital, utsatt for markedsrisiko. Markedsrisikoen skal styres i tråd med nedfelt strategi og reglement på området. I dette er det gitt føringer som har til hensikt å forsøke å redusere markedsrisikoen, både i forhold til f.eks. hvilke bedrifter en skal investere i, samt hvordan f.eks. selskapets aksjeeksponering skal avhenge av prisingen av selskapene.

Likviditetsrisiko

Selskapet har en god likviditet. Selskapets balanse består i stor grad av likvide investeringer som kan gjøres om til likvider relativt raskt.

Kredittrisiko

Selskapets vesentligste kredittrisiko er knyttet opp mot plasseringer i aksjer og obligasjoner. Denne er forsøkt redusert ved at de største investeringene i et selskap ikke bør overstige 10 % av selskapets samlede eiendeler målt til markedsverdi. Ved utgangen av 2017 utgjorde den største eksponeringen i ett selskap ca. 4,2 % av selskapets totale eiendeler målt til markedsverdi.

Anna Fugelsnes Styremedlem

Fugelsnes er ansattrepresentant i styret i Gjensidige Nordmøre og Romsdal og tiltrådte styret 1.1.18.

Hun er senior kunderådgiver innen bank- og forsikringstjenester, og har Kristiansund som kontorsted. Har vært ansatt siden 1998.

Fugelsnes er bosatt i Kristiansund og har utdanning innen handel og kontor.

Hun har tidligere yrkeserfaring fra Gjensidige Bank, Trondheim og Custos Finans, Kristiansund.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, feil begått av ansatte eller eksterne hendelser. For å redusere risikoen er det lagt vekt på å organisere virksomheten med veldefinerte og klare rapporteringslinjer og ansvarsforhold. Det er etablert en uavhengig compliance-funksjon som skal bidra til at selskapet ikke pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av at lover, regler og interne retningslinjer ikke etterleves.

Intern kontroll

Styret har gjennom egne styringsdokumenter for intern kontroll, samt gjennom egne vedtak, etablert rammer for selskapets virksomhet som bidrar til å redusere risikoen for tap. Det er i 2017 arbeidet videre med å styrke kontrollen på de risikoområder som allerede er definert. I den overordnede risikoanalysen, som hvert år blir behandlet av selskapets styre, defineres de viktigste risikoer for selskapet. Videre kartlegges sannsynligheten for at risikoene kan inntreffe og konsekvensen dersom de inntreffer. Administrasjonen må dokumentere hvilke tiltak som iverksettes for å redusere selskapets risiko.

Som en del av den interne kontrollen gjennomgår styret årlig selskapets finansreglement og forvaltningsstrategi. Styret godkjente i styremøtet 21. mars 2017 et ajourført finansreglement.

Øyvind Hansen Styremedlem

Øyvind Hansen ble valgt inn som ansattrepresentant i 2016. Han har vært ansatt i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal siden 1992 og har kontorsted i Kristiansund, og arbeider som assurandør innen næringsliv på Nordmøre og i Romsdal.

Hansen har forsikrings- og bankfaglig utdanning fra høyskole og BI og jobbet i 11 år innen næringslivsområdet i bank og finans før han ble ansatt i GFNR.

Tidligere verv i Finansforbundet avd. Møre og Romsdal, samt mange års sammenhengende verv som trener/lagleder i Clausenengen Fotballklubb.

Det arbeides målrettet med kompetanseheving på alle nivåer i organisasjonen. Våre salgsmedarbeidere, inkludert salgslederne, har i løpet av 2017 videreført arbeidet med kompetanseheving i tett samarbeid med Gjensidige Forsikring ASA. Vi har investert betydelige ressurser både i personell og kapital for å være blant de beste kompetansemiljøene innen forsikringsbransjen i vår region. Dette arbeidet vil intensiveres de neste årene.

Utvikling av rådgivningsrollen har vært videreført i 2017, med hovedfokus på å skreddersy forsikringsløsninger til både private og næring/landbrukskunder.

Det er i 2017 avholdt 1 møte i arbeidsmiljø- og samarbeidsutvalget (ASU) og det har vært behandlet 7 saker. Kontakten med tillitsvalgte og Finansforbundet har vært god.

Det er ikke registrert arbeidsrelaterte personskader blant brannkassens ansatte i 2017. Det er heller ikke registrert skader på eiendeler.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har gjennom mange år arbeidet aktivt for å øke kvinneandelen i selskapets organer, i tråd med samfunnets forventninger. Selskapet har i dag totalt 64 tillitsvalgte, hvorav 31 kvinner. Dette tilsvarer en kvinneandel på 48 %. Selskapet dokumenterer med dette at arbeidet for å fremme likestilling er tilfredsstillende ivarettatt.

Selskapets virksomhet er etter styrets oppfatning av en slik art at det ikke forurensar det ytre miljø.

Styret vil takke alle ansatte for solid arbeidsinnsats samt et aktivt engasjement for selskapets og kundenes interesser. Styret vil også benytte anledningen til å takke tillitsvalgte, kunder og andre samarbeidspartnere for det gode samarbeidet i året som gikk.

Den videre utvikling

Vi ser tegn på at aktiviteten i vår region tar seg opp. Regionens næringsliv har vært sterkt berørt av reduksjonen i oljerelatert virksomhet som følge av oljeprisfallet. Styret forventer derfor en gradvis økt etterspørsel etter forsikrings-tjenester. På den annen side vil en økning i rentenivået generelt påvirke folks privatøkonomi negativt, noe som kan redusere etterspørselen. Konkurransen i forsikringsmarkedet er stor, og vi forventer også en sterk konkurranse fremover.

Konkurransforhold, herunder endring i måten skadeforsikringsprodukter distribueres på, vil

Personalforhold og arbeidsmiljø

Ved årsskiftet hadde Gjensidige Nordmøre og Romsdal 24 fast ansatte, fordelt på 15 kvinner og 9 menn, som samlet utgjorde 24 årsverk.

Gjennomsnittsalderen blant de ansatte i 2017 var på 51 år (50,5 år i 2016) og gjennomsnittsansiennteten på 18 år (17,5 år i 2016).

Gjensidige Nordmøre og Romsdal kan vise til lavt sykefravær. I 2017 var fraværsprosenten på 0,9 %, mot 0,7 % i 2016. Gjennomsnitt for de siste 5 årene er 0,9 %.

Per Arne Rindarøy Styremedlem

Per Arne Rindarøy ble innvalgt som styremedlem i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal i 2017.

Rindarøy har mekanisk utdanning, og har fullført bedriftslederskolen.

Han har mangeårig yrkeserfaring i Telenor. I 1988 stiftet Rindarøy fiskeoppdrettsselskap Tola AS i 1988, som i 1996 ble innlemmet i Vikenco. I 1998 etablerte Rindarøy et nytt selskap, Aukra Maritime AS, hvor han er daglig leder.

Rindarøy er styreleder i Kjerringsundet AS, og styremedlem i søsterselskaper til Aukra Maritime AS. Tidligere styremedlem i Navitas AS.

Per Arne Rindarøy bor på Gossen i Aukra kommune.

påvirke selskapets lønnsomhet på provisjons-baserte produkter.

Det er inngått ny hovedavtale med Gjensidige Forsikring ASA med oppstart i 2018. Denne avtalen vil redusere lønnsomheten i forsikringsvirksomheten. Skadeutviklingen innenfor brann- og natur vil også kunne påvirke fremtidig lønnsomhet.

Verdens aksjemarked har vært gjennom en lang oppgangsperiode uten vesentlige korrek-sjoner. Prisingen av de ulike aktiva er nå på et høyt nivå. Det vil i seg selv øke sannsynligheten

for korreksjoner i markedene. På den andre siden går verdensøkonomien godt, og vi ser tendens til en høyere rente.

De faktorene som er beskrevet ovenfor, er slik styret vurderer det, de viktigste faktorene for å vurdere fremtidig lønnsomhet. Det bør videre presiseres at det normalt er betydelig usikkerhet knyttet til vurderingen av fremtidige forhold.

Det har ikke inntruffet hendelser etter regn-skapsårets utgang som har påvirket resultatet i vesentlig grad.

Årets disponering

Etter styrets oppfatning gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter tilstrekkelig informasjon om selskapets drift og stilling pr. 31.12.2017.

Etter avsetning til skatt og andre resultatkomponenter fremkommer et overskudd til disponering på kr 40.962.587,-.

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Disponeringer

Endring i avsetning til naturskadefond	-1.277.381
Endring i avsetning til garantiordning	-98.342
Netto aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbasert pensjonsordning	1.303.051
Avsatt til kundeutbytte	-8.439.266
Avsatt til allmennyttige formål	-8.000.000
Avsatt til skadeforebyggende tiltak	-1.500.000
Avsatt til fond allmennyttig formål	0
Avsatt til fond kundeutbytte	0
Overføring til egenkapital	-22.950.649
Sum disponeringer	-40.962.587

Molde, den 21. mars 2018

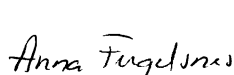
Styret i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal

Øyvind Panzer Iversen
styreleder

Olav Håkon Ulfnes
nestleder

Linda Kristin Offenberg
styremedlem

Per Arne Rindarøy
styremedlem

Anna Fugelsnes
styremedlem

Heidi Nilsen
styremedlem

Øyvind Hansen
styremedlem

Vidar Skaar
adm.direktør

Resultatregnskap

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Noter	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
		kr	kr
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier	4	53.742.521	53.365.686
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-3.961.629	-6.473.942
Sum premieinntekt for egen regning		49.780.892	46.891.744
Andre forsikringsrelaterte inntekter	5	25.300.272	26.096.771
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader	4	-30.191.132	-27.989.562
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		4.442.713	4.501.027
Sum erstatningskostnader for egen regning		-25.748.419	-23.488.535
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5,12	-8.094.327	-7.207.039
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	5, 12, 14	-1.808.926	-1.462.030
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-9.903.253	-8.669.069
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	12, 13, 14	-23.846.822	-18.336.708
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		15.582.671	22.494.204

Resultatregnskap

IKKE-TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Noter	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
		kr	kr
Netto inntekter fra investeringer			
Renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler		14.813.142	13.821.809
Netto driftsinntekt fra eiendom		293.017	295.440
Verdiendringer på investeringer		27.793.965	32.076.151
Realisert gevinst og tap på investeringer		-7.882.454	5.762.607
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-2.199.392	-2.070.289
Sum netto inntekter fra investeringer		32.818.279	49.885.718
Andre inntekter		534.119	505.622
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		33.352.398	50.391.340
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		48.935.068	72.885.544
Skattekostnad	11	-6.669.430	-7.342.239
RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER		42.265.638	65.543.305
Andre resultatkomponenter			
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet			
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel	10	-1.737.402	-2.225.911
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet	11	434.351	556.479
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet		-1.303.051	-1.669.432
TOTALRESULTAT		40.962.587	63.873.873

Balanse

EIENDELER	Noter	31.12.2017	31.12.2016
		kr	kr
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Eierbenyttet eiendom	6	2.992.967	3.129.949
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	3, 7, 9	187.369.087	190.230.183
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	3, 7, 9	204.604.052	176.327.112
Utlån og fordringer	3, 7, 8, 9	53.639.487	45.922.062
Andre finansielle eiendeler	3, 7	1.106.700	1.106.700
Sum investeringer		449.712.292	416.716.006
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger i skadeforsikring			
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger	7	4.910.211	2.748.182
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser		4.910.211	2.748.182
Fordringer			
Andre fordringer	5, 7, 8	5.057.391	157.600
Sum fordringer		5.057.391	157.600
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	6	699.329	1.231.650
Bankinnskudd	3, 7	64.247.795	65.550.078
Pensjonsmidler	2, 7, 10	5.461.199	6.685.699
Sum andre eiendeler		70.408.324	73.467.428
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		99.453	62.000
SUM EIENDELER		530.187.671	493.151.216

Balanse

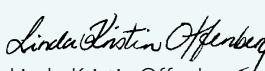
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	Noter	31.12.2017	31.12.2016
		kr	kr
Opptjent egenkapital			
Avsetning til naturskadefond	1	49.724.631	48.447.250
Avsetning til garantiordningen	1	2.364.855	2.266.513
Annen opptjent egenkapital	1	334.732.224	313.084.626
Andre fond	1	45.433.542	45.433.542
Sum opptjent egenkapital		432.255.252	409.231.931
Forsikringsforpliktelser brutto			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	2, 4	25.609.772	25.185.458
Brutto erstatningsavsetning	2, 4	24.875.063	18.320.875
Sum forsikringsforpliktelser brutto		50.484.835	43.506.333
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	2, 10	3.735.028	3.035.036
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	11	4.053.816	5.273.360
Forpliktelser ved utsatt skatt	11	3.258.278	763.334
Sum avsetninger for forpliktelser	7	11.047.122	9.071.730
Forpliktelser			
Avsatt, ikke betalt utbytte		8.000.000	6.700.000
Andre forpliktelser		26.433.583	22.816.666
Sum forpliktelser	7	34.433.583	29.516.666
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	7	1.966.879	1.824.556
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		530.187.671	493.151.216

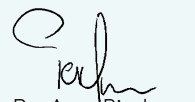
Molde, den 21. mars 2018

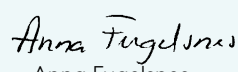
Styret i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal

Øyvind Panzer Iversen
styreleder

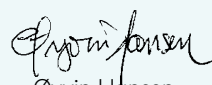

Olav Håkon Ulfesnes
nestleder

Linda Kristin Offenberg
styremedlem

Per Arne Rindarøy
styremedlem

Anna Fugelsnes
styremedlem

Heidi Nilsen
styremedlem

Øyvind Hansen
styremedlem

Vidar Skaar
adm.direktør

Kontantstrømanalyse

	2017	2016
	kr	kr
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalte premier direkte forsikring	54.166.835	53.574.083
Utbetalte gjenforsikringspremier	-3.961.629	-6.473.942
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-23.636.944	-20.666.603
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	2.280.684	1.753.179
Betalte driftskostnader	-13.968.494	-10.405.585
Netto finansinntekter	14.213.985	13.243.323
Betalte skatter	-4.959.679	-6.699.277
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	24.134.757	24.325.177
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm utlån	-5.048.500	-10.113.500
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	19.425.073	33.763.308
Netto kontantstrøm av obligasjoner	-24.230.759	-22.849.035
Netto kontantstrøm av eiendom	430.000	403.538
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	0	-40.750
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-9.424.185	1.163.560
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm kundeutbytte, allmennnyttige og skadeforebyggende tiltak. Kortsiktig og langsiktig.	-13.310.619	-4.775.000
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-13.310.619	-4.775.000
Netto kontantstrøm for perioden	1.399.953	20.713.737
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	1.399.953	20.713.737
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	66.245.243	45.531.506
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	67.645.194	66.245.243
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Innskudd hos kredittinstitusjoner	3.397.399	695.164
Kontanter og bankinnskudd *	64.247.795	65.550.079
Sum kontanter og kontantekvivalenter	67.645.194	66.245.243
* Herav bundet på skattetrekkkonto	1.799.835	1.792.663

Egenkapitalendring

Tall i kr	Naturskade- fond	Garanti- ordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelses- basert pensjons- forpl./-eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egen- kapital
Egenkapital per 31.12.2015	47.208.506	2.168.901	35.433.542	-16.014.973	291.868.304	360.664.280
1.1.-31.12.2016						
Resultat før andre resultatkomponenter	1.238.744	97.612			64.206.949	65.543.305
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-2.225.911		-2.225.911
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				556.479		556.479
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-1.669.432	-	-1.669.432
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-1.669.432	-	-1.669.432
Totalresultat	1.238.744	97.612	-	-1.669.432	64.206.949	63.873.873
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-6.980.867	-6.980.867
Til / fra andre fond			10.000.000		-18.325.355	-8.325.355
Egenkapital 31.12.2016	48.447.250	2.266.513	45.433.542	-17.684.405	330.769.031	409.231.931
1.1.-31.12.2017						
Resultat før andre resultatkomponenter	1.277.381	98.342	-		40.889.915	42.265.638
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-1.737.402		-1.737.402
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				434.351		434.351
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-1.303.051	-	-1.303.051
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-1.303.051	-	-1.303.051
Totalresultat	1.277.381	98.342	-	-1.303.051	40.889.915	40.962.587
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-8.439.266	-8.439.266
Til / fra andre fond			-		-9.500.000	-9.500.000
Egenkapital 31.12.2017	49.724.631	2.364.855	45.433.542	-18.987.456	353.719.680	432.255.252

Noter

Regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2017 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringselskaper (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolknin-ger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2017, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskaps-regnskapet. De som kan være relevante for selskapet er angitt nedenfor. Selskapet planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioden som begynner på eller et-ter 1. januar 2018. Standarden introduserer nye krav til klassifise-ring og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virke-lig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktel-ser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet. Ifølge gjeldende regler, skal verdifall ved kredittap bare innregnes når objektive bevis for tap eksisterer. Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell, i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med de endringer i virkelig verdi som er innregnet i andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for for-ventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinn-regning. Ved førstegangsinnregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, bør avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instru-menter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver for-sikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1. januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til gjelden-de standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 15 Inntekter fra kundecontrakter

IFRS 15 omfatter alle kontrakter med kunder, men hvor blant annet forsikringskontrakter er unntatt. I den grad slike kon-trakter inneholder flere tjenesteytelser eller det utføres andre tjenester som er nært knyttet til forsikringsvirksomheten, kan dette ha betydning for inntektsføringen i selskapets regnskap. Ikrafttredelse av IFRS 15 er 1. januar 2018. Vår vurdering er at tjenester utover hva som er dekket av IFRS 4 om forsikringskon-trakter utgjør en uvesentlig del av inntekten. Vår vurdering er at standarden ikke er forventet å ha en vesentlig innvirkning på selskapets finansregnskap.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstiller definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne rett-til-bruk eiendelene og leieforpliktelsene. Ren-teeffekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med selskapets øvrige avskrivninger, mens renteeffekten av diskontering vil pre-senteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1. januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på selskapets finans-regnskap, gjennom en vesentlig økning av selskapets innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjo-nen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringskontrakter etablerer prinsipper for inn-regning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjel-dende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innreg-ning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikojustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umid-delbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 trer i kraft 1. januar 2021. Standarden forventes å påvirke selskapets regnskap gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil ikke ha vesentlig effekt basert på våre foreløpige vurderinger med den virksomheten foretaket har per i dag.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp selskapet har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende brutto premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning. Tilsvarende gjelder gjenforsikringsandelen av erstatningskostnadene, som reduserer de tilsvarende brutto erstatningskostnadene. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelaterte driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader, redusert med mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metode.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrasket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdele har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal i utøvelse av sin virksomhet. Hvis eiendommen brukes både til selskapets egen bruk og som investeringseiendom, klassifiseres eiendommen basert på faktisk bruk av eiendommen.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte selskapet, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivning

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

eierbenyttet eiendom : 50 år
tekniske installasjoner: 10 år
anlegg og utstyr : 3-10 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen. Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke. Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med selskapets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret selskapet har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når selskapet blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige retighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når selskapet overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.

- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verdifall, som innregnes i resultatet.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstiller definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert rente-metode, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes i styringen av aksje-, rente- og valutaeksposeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet.

I kategorien finansielle derivater inngår klassene finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet og finansielle derivater som sikringsbokføres.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorisonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene ansvarlig lån, andre forpliktelser, forpliktelser i forbindelse med forsikring, påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettelsesmetoder. For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 7.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler.

Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når selskapet har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Se også note 15 «hendelser etter balansedagen».

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoningstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien

av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinnregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster

som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal ved å drifte brannforretningen, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA. Det samme gjelder øvrig bistand.

1. Egenkapital Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen. Naturskadekapitalen er bunden kapital og kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat. Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert.

Andre fond

Andre fond består av fond til allmenntilleggsformål, skadeforebyggende formål og kundeutbytte.

2. Bruk av estimater

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaten og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaten og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal, hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Brannkassen har kun forsikringsprodukter i den korthalede bransjen.

Pensjoner

Beregning av nåverdi av pensjonsforpliktelser baseres på aktuarielle og økonomiske forutsetninger. Enhver endring i forutsetningene påvirker den beregnede forpliktelsen. Endringer i diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen.

Diskonteringsrenten og andre forutsetninger gjennomgås normalt en gang i året når den aktuarielle beregningen foretas, med mindre det har vært vesentlige endringer i løpet av året.

3. Risiko og kapitalstyring

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Selskapet sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskade-forsikring overfor selskapets kunder, mens finansrisikoen er relatert til selskapets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til selskapets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til selskapet sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringsselskap. Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer. Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontrakters natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Selskapet er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse er det kjøpt reassuransebeskyttelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2017 er egenregningen 4.500.000 kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster selskapets regnskap. Reassuranseprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranse og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransefunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuranseprogrammet for de samarbeidende selskapenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuranseprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemsselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Endring i inflasjon (+/-1 % prosentpoeng)	Tall i tusen kr	
	2017	2016
Brannforsikring	220	161
Naturskadeforsikring	61	47
Totalt	280	207

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og selskapet er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikringsselskap må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad.

Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Selskapets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at selskapets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til selskapets kapital. Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene. Kapitalsituasjon for selskapet rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For selskapet er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Selskapet har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for selskapet er 99,7 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 431,5 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 433 prosent.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på selskapets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Tabell 1 - Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

Tall i tusen kr	2017	2016
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet	431.482	408.444
Solvenskapitalkrav (SCR)	99.684	101.373
Overskuddskapital	331.798	307.071
Solvensmargin etter Solvency II	433 %	403 %

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II-prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital.

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Faller kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 - Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

Tall i tusen kr	2017	2016
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	44.858	45.618
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	24.921	25.343
Absolutt minstekapitalkrav (EUR 2,5 mill.)	23.809	22.586
Minstekapitalkrav (MCR)	24.921	25.343

Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	1552 %	1440 %
---	---------------	---------------

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Selskapet har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet. Av samlet tellende kapital kommer 382 millioner kroner fra kapitalgruppe 1.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadekapital. Naturskadekapital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

Selskapet har ikke kapital i kapitalgruppe 3.

Tabell 3 - Tellende kapital til å møte kravet til kapital

Tall i tusen kr	2017	2016
Basiskapital:		
- Kapitalgruppe 1	381.758	359.997
- Kapitalgruppe 2	4.984	5.068
- Kapitalgruppe 3	0	0
Sum basiskapital	386.742	365.065
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital MCR	386.742	365.065
- tillegg Kapitalgruppe 2 for Solvency II formål	44.741	43.379
Total tellende ansvarlig kapital SCR	431.483	408.444

De viktigste forskjellene mellom verdivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)

- Kundefordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantiordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verdivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for selskapet i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper.

Tabell 4 - Forsikringstekniske avsetninger

Tall i tusen kr	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	24.875	19.635	-5.240
Premieavsetning for skadeforsikringer	25.610	22.869	-2.741
Risikomargin		947	947
Sum forsikringstekniske avsetninger	50.485	43.451	-7.034

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatningsavsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarende ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for kontraktene selskapet er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkravet er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder.

Markedsrisiko er den største risikoen for Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal.

Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premie-risiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er

tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

Tabell 5 - Regulatorisk solvenskapitalkrav

Tall i tusen kr	2017	2016
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	28.870	23.952
Kapitalkrav for markedsrisiko	84.703	89.030
Kapitalkrav for motpartsrisiko	5.363	5.264
Diversifisering	-20.745	-18.474
Basis solvenskapitalkrav	98.191	99.772
Operasjonell risiko	1.493	1.601
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	99.684	101.373

Innføring av Solvens II regelverket

Solvens II-regelverket trådte i kraft 1. januar 2016. Kapitalsituasjonen er beregnet basert på selskapets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Videre er det fortsatt noe usikkerhet knyttet til kapitalkrav og tellende krav under Solvens II. Av størst betydning for skadeforsikringsselskaper er behandling av garantiavsetning og skatteeffekter.

Finanstilsynet argumenterer for at garantiavsetningen skal behandles som en forpliktelse under Solvens II. Selskapet er av den oppfatning at særnorske avsetninger som faktisk er et egenkapitalelement, må behandles som solvenskapital. Selskapet vil fortsette å arbeide for et regelverk i tråd med dette. Inntil endelig avklaring foreligger er garantiavsetningen behandlet som forpliktelse under Solvens II.

For skatteeffekter se høringsforslaget om endring i skatteregler som er omtalt under hendelser etter balansedagen, note 15.

Styring av finansiell risiko

Finansiell risiko er et samlebegrep for flere typer risiko i forbindelse med finansielle eiendeler. De ulike finansielle risikotypene beskrives nærmere nedenfor.

Aksjekursrisiko defineres som verdifall som følge av reduserte aksjepriser. Konsekvensen av ulike verdifall vil fremgå av stresstest nedenfor.

Renterisiko defineres som verdifall som følge av endring av rentenivå. Denne risikoen styres gjennom durasjonsmål. Maksimal durasjon iflg vårt regelverk er 4 år.

Kredittspredd-risiko defineres som verdifall som følge av at prisen for kreditt risiko endres. Denne måles på samme måte som renterisiko.

Valutarisiko defineres som tapet som følge av endringer i valutakurser. Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal Vil direkte og indirekte gjennom sine plasseringer å være eksponert mot endringer i valutakurser. Den direkte eksponeringen er forsøkt redusert gjennom at de ikke er forfattet investeringer i papirer som noteres i utenlandsk valuta.

Kreditt risiko defineres som tap som oppstår hvis en utsteder ikke oppfylder sine forpliktelser eller pga økte risikopremier for obligasjoner med kreditt risiko.

I vårt finansreglement er det definerte rammer for hvor stor andel av våre obligasjonsplasseringer som skal ligge innenfor de ulike ratingklassene. Styret mottar kvartalsvis rapportering om ratingen på utstederne og om forvalterne holder seg innenfor de rammer som er fastsatt av styret.

Likviditetsrisiko defineres som manglende evne til å møte betalinger ved forfall, eller ved at selskapet må realisere investeringer til en høy kostnad for å kunne utføre betalinger. I Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er kapitalen i hovedsak plassert i likvide børsnoterte aksjer samt obligasjoner som lett lar seg omsette. Likviditetsrisikoen i selskapet anses som minimal, ettersom om lag 90 % av balansen er omsettelig innen en uke.

Investeringsstrategi og risikoeksponering er sammen med finansreglement oppe til styrebehandling en gang for året. Styret fastsetter øvre rammer for hvor stor andel av selskapets balanse som kan være plassert innenfor de ulike aktivaklasser. Aktivaallokeringen skal holdes innenfor disse grensene til enhver tid. Tabellen nedenfor viser selskapets aktivaallokering ved utgangen av 2017.

Aktivaallokering 31.12.17

Aktivaklasse	Tusen kroner	Prosent
Eiendom	2 993	1 %
Aksjer, andeler og andre finansielle eiendeler	188 475	36 %
Omløpsobligasjoner og obligasjonsfond	254 846	48 %
Bank	67 645	13 %
Øvrige eiendeler og fordringer	16 228	3 %
Sum balanse	530 188	100 %

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er et selskap som er overkapitalisert. Premier for egen regning i 2017 er 49,8 mill. kroner. Solvenskapitalen er 530 mill. kroner.

Selskapet har ikke endret aksjeeksponeringen siste året. Så lenge Oslo Børs er priset i pris/bok intervallet 0,8–1,75 skal selskapet være maksimalt plassert i aksjer innenfor rammen på 45 %. Rammen beregnes med utgangspunkt i verdijustert balanse. Når Oslo Børs er priset til over 1,75 P/B vektas aksjeeksponeringen ned til 35 %. Videre nedvektning skjer når prisingen av Oslo Børs overskrider 2,1. Da skal nedvektning skje slik at aksjeeksponeringen er kommet ned til 25 % av rammen. Formålet med en slik strategi er at forvalter er forpliktet som en langsiktig

investor å kjøpe aksjer når de er billigst, mens vi er forpliktet til å selge aksjer når de er priset på det høyeste.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har ingen eksponeringer i private equity fond/selskaper og hedgefond.

Tabellen nedenfor viser selskapets 10 største aksjeplasseringer pr 31.12.17

Selskap	Tusen kroner	Andel
Pareto Global C	32.916	6 %
Yara International ASA	13.976	3 %
Wilh. Wilhelmsen ASA (ser. A)	12.078	2 %
TGS Nopec Geophysic. Comp	11.769	2 %
Sparebanken 1 SR-bank	10.597	2 %
Olav Thon Eiendomsselsk. (anl.)	9.337	2 %
Lerøy Seafood group ASA	8.998	2 %
Statoil ASA	7.594	1 %
Gr.f.bevis Spb Midt-Norge	7.296	1 %
Norsk Hydro ASA	6.964	1 %
Sum 10 største aksjer	121.524	23 %
Sum aksjer	187.369	35 %
Sum forvaltningskapital	530.188	100 %

Stresstest aksjer

For å vise aksjeporteføljens sensitivitet for et fall i aksjekurser, viser tabellen nedenfor effekten av et mulig scenario ved alternative eksponeringer. Tallene viser effekt på egenkapitalen, men tar ikke hensyn til skatteeffekter.

Beregningen er gjort med basis i selskapets balanse pr 31.12.2017 på 530 mill. kroner og en egenkapital pr. 31.12.2017 på 432 mill. kroner.

Eksponeringsgrad i aksjer	Aksje-beholdning	Verdifall på 30% på Oslo Børs	Verdifall i % av egenkapital
45 %	238,50 mill kr	72 mill kr	17 %
35 %	185,50 mill kr	56 mill kr	13 %
25 %	132,50 mill kr	40 mill kr	9 %

Renterisiko

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har en vesentlig andel av balansen plassert i rentepapirer. De fleste obligasjonene er plassert i solide norske spare- og forretningsbanker samt norske industriforetak. Papirene er lett omsettelig i markedet. Selskapet har ingen plasseringer i utenlandske rentepapirer og følgelig ikke eksponert mot valutarisiko. Det er heller ikke foretatt noen investeringer i hedgefond eller strukturerte produkter. Innenfor eiendom har selskapet en andel i et forretningsbygg i Kristiansund N; andelen tilsvarer ca 1 % av selskapets balanse.

Nedenfor vises selskapets 10 største obligasjonsplasseringer pr 31.12.2017:

Utsteder	Tusen kroner	Andel
Dnb Bank	20 158	4 %
Gjensidige Forsikring	12 022	2 %
Sparebank 1 SMN	10 219	2 %
Sparebank 1 SR-bank	10 214	2 %
Møllerguppen	10 051	2 %
Statkraft	10 032	2 %
Sparebanken Møre	9 022	2 %
Storebrand Liv	7 077	1 %
Wallenius Wilhelmsen Logistics	5 511	1 %
Sparebanken Sogn og Fjordane	5 223	1 %
Sum 10 største	99 526	19 %
Sum renteportefølje eks. fond	190 151	36 %
Sum renteportefølje	254 846	48 %
Sum forvaltningskapital	530 188	100 %

Sensitivitet renteportefølje

Durasjon på obligasjonsporteføljen er på 0,3 år. En renteøkning på 1 % vil på vår totale renteportefølje på 254,2 mill. kroner ha en negativ resultateffekt på ca 0,8 mill. kroner.

Årsaken til at resultateffekten blir så minimal, skyldes at ingen av våre obligasjonslån er bundet med fast rente. Renterisikoen på porteføljen er dermed på et lavt nivå. Risikoen for endringer i prisen på kredittrisiko er i porteføljen større enn renterisikoene. Gjennomsnittlig løpetid på obligasjoner frem til forfall og/eller dato for call er ca 2,7 år. En økning på 0,25 % i kredittspredene vil med dagens rentenivå føre til at markedsverdien av porteføljen reduseres med 0,7%.

Kredittrisiko

Gjensidige Nordmøre og Romsdal er eksponert mot kredittrisiko, det vil si risiko for at en motpart ikke kan gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall eller risiko for at kredittmarginene øker. I selskapets finansreglement reguleres rammene for plasseringer innenfor de ulike rating grupperingene; beste, moderat og høyere kredittrisiko.

Styret mottar kvartalsvis rapportering som dokumenterer om forvalterne holder seg innenfor de rammer som er fastsatt av selskapet styre.

Vedrørende rating er det benyttet automatisert kredittscore publisert av banker og meglerforetak.

Fordeling av rentepapirer spesifisert på risikogruppe pr 31.12.2017

Kredittrisiko	Maksimalt i risikoklasse	Beholdning 31.12.2017
Beste risiko rating AAA til A	100 %	6,1 %
Moderat kredittrisiko rating BBB+ til BBB-	80 %	25,5 %
Høyere kredittrisiko rating BB+ til CCC	25 %	16,4 %

4. Premieinntekter og erstatningskostnader i skadeforsikring

Tall i tusen kr	Brannforretning	Naturforretning	Sum
Forfalte premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	48.248	5.919	54.167
Gjenforsikringsandel	-3.017	-945	-3.962
For egen regning	45.231	4.974	50.205
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	47.925	5.817	53.743
Gjenforsikringsandel	-3.017	-945	-3.962
For egen regning	44.909	4.872	49.781
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-26.596	-3.595	-30.191
Gjenforsikringsandel	4.443	-	4.443
For egen regning	-22.154	-3.595	-25.748
Påløpte brutto erstatningskostnader			
Inntruffet i år brutto	-27.283	-3.901	-31.184
Inntruffet tidligere år brutto	687	306	993
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	22.815	2.794	25.610
Brutto erstatningsavsetning	20.025	4.850	24.875

5. Transaksjoner mellom Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal og Gjensidige Forsikring ASA

Til gode hos andre forsikringsselskaper

Våre tilgodehavender fra Gjensidige Forsikring ASA er inkludert i 'andre fordringer' med kr 5.056.440,-.

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA. Provisjonene fordeler seg slik:

Tall i tusen kr	2017	2016
Mottatt provisjon fra Gjensidige Forsikring ASA	24.992	25.851
Mottatt provisjon fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS	306	243
Mottatt provisjon fra Gjensidige Bank ASA	2	4
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	25.300	26.098

Administrasjonskostnader

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

Tall i tusen kr	2017	2016
Kostnader brannforretningen	3.465	3.447
Kostnader øvrige tjenester	161	164

6. Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Tall i tusen kr	Anlegg og utstyr	Eierbenyttet eiendom
Anskaffelseskost pr. 01.01.16	10 290	5 399
Tilgang i året	41	0
Utrangert	0	26
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.16	10 331	5 425
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.16	-8 531	-2 160
Årets ordinære avskrivninger	-568	-135
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	0	0
Tilbakeført utrangert	0	0
Avgang ordinære avskrivninger	0	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.16	-9 099	-2 295
Bokført verdi 31.12.16	1 232	3 130
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	20 %	Over 30 og 20 år
Anskaffelseskost pr. 01.01.17	10 331	5 425
Tilgang i året	0	0
Utrangert	0	0
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.17	10 331	5 425
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.17	-9 099	-2 295
Årets ordinære avskrivninger	-532	-137
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	0	0
Tilbakeført utrangert	0	0
Avgang ordinære avskrivninger	0	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.17	-9 631	-2 432
Bokført verdi 31.12.17	700	2 993
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	20 %	Over 30 og 20 år
	2017	2016
Markedsverdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	4500	4500
Balanseført verdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	2993	3130
Merverdi utover balanseført verdi	1 507	1 370

7. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutawapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (op-sjonsprisindeksmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og mindre investeringer i lokale foretak
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontant-strømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Selskapets innskutte egenkapital i Gjensidige Pensjonskasse. Innskutt egenkapital er verdsatt til pålydende.

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investe-

ringenes virkelige verdier og resultater, samt overholdelse av fastsatte rammer, rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret. Aksjer klassifisert i dette nivået gjelder mindre plasseringer i lokale foretak, som vurderes som langsiktige plasseringer.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultatteffek-

ten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Tall i tusen kr	Balanseført verdi 31.12.17	Virkelig verdi 31.12.17	Balanseført verdi 31.12.16	Virkelig verdi 31.12.16
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	187.369	187.369	190.230	190.230
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	204.604	204.604	176.327	176.327
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall	0	0	0	0
Utlån og fordringer				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning klassifisert som lån og fordringer				
Utlån (ansvarlige lån)	50.242	50.242	45.227	45.227
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	9.968	9.968	2.906	2.906
Andre fordringer	6.568	6.568	7.793	7.793
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	99	99	62	62
Kontanter og bankinnskudd	67.645	67.645	66.245	66.245
Sum	526.495	526.495	488.790	488.790
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Andre forpliktelser	45.481	45.481	38.589	38.589
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	1.967	1.967	1.825	1.825
Sum	47.448	47.448	40.414	40.414

	Nivå 1: Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2: Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3: Verdsett.teknikk basert på ikke obs.markedsdata	SUM
VERDSETTELSESHIERARKI 2017				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	184.583	0	2.786	187.369
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	204.604	0	204.604
Utlån (ansvarlig lån)	0	50.242	0	50.242

	Nivå 1: Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2: Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3: Verdsett.teknikk basert på ikke obs.markedsdata	SUM
VERDSETTELSESHIERARKI 2016				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	186.683	0	3.547	190.230
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	176.327	0	176.327
Utlån (ansvarlig lån)	0	45.227	0	45.227

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 2017

	Pr. 1.1.2017	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Ned- skrivning/ Oppgjør	Overføring til/ fra nivå 3	Pr. 31.12.2017	Andel av netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2017
Aksjer og andeler	3.547	0	10	0	-771	0	2.786	0
Sum	3.547	0	10	0	-771	0	2.786	0

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

	Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10% 279
Sum	279

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 2016

	Pr. 1.1.2016	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/ fra nivå 3	Pr. 31.12.2016	Andel av netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2016
Aksjer og andeler	4.754	0	0	-100	0	-1.107	3.547	0
Sum	4.754	0	0	-100	0	-1.107	3.547	0

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

	Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10% 355
Sum	355

8. Utlån og fordringer

Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi

	2017	2016
	Tall i tusen kr	Tall i tusen kr
Ansvarlig lån	50.243	45.227
Innskudd hos kredittinstitusjoner	3.397	695
Sum utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	53.640	45.922

Ansvarlige lån	Pålydende verdi		Kostpris		Markedsverdi	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Storebrand Bank	0	5.000	0	5.000	0	5.090
BN Bank	0	5.000	0	5.000	0	5.071
Sparebanken Møre	4.000	4.000	4.000	4.000	4.024	4.059
Sparebank 1 Oslo Akershus	4.000	4.000	4.000	4.000	4.038	4.027
Sparebank 1 SMN	5.000	5.000	5.000	5.000	5.084	5.059
DNB Bank ASA	10.000	5.000	10.000	5.000	10.057	5.019
Sparebank 1 SR bank	5.000	5.066	5.000	5.066	5.041	5.061
Bank Norwegian	5.000	5.000	5.000	5.000	4.923	5.044
Gjensidige Forsikring	12.000	7.009	12.009	7.009	12.022	6.797
Protector Forsikring	5.000	0	5.000	0	5.053	0
Sum ansvarlig lån	50.000	45.075	50.009	45.075	50.243	45.227

Andre fordringer

	2017	2016
Fordringer i forbindelse med kapitalforvaltning	0	0
Andre fordringer	5.057	158
Sum andre fordringer	5.057	158

9. Finansielle eiendeler

Aksjer og andeler	Markedsverdi
	Tall i tusen kr
Norske finansaksjer	
DNB	6.449
Sparebank 1 SR-bank	10.596
Sum norske finansaksjer	17.045
Andre norske aksjer	
Statoil	7.594
Olav Thon Eiendomsselskap	9.337
Ekornes	5.356
SolstadFarstad	685
Norsk Hydro	6.964
TGS-NOPEC Geophysical Company	11.769
Lerøy Seafood Group	8.998
Yara International	13.976
Wilh. Wilhelmsen serie A	12.078
Odfjell serie A	2.976
Orkla	6.215
Bonheur	1.014
SalMar	6.034
Austevoll Seafood	5.146
Wallenius Wilhelmsen Logistics	3.442
Borregaard	3.390
Norwegian Air Shuttle	-
Kid	3.324
Veidekke	1.920
Øvrige norske aksjer, ikke børsnotert	2.787
Sum andre norske aksjer	113.007
Utenlandske aksjer	
Subsea 7	6.950
Prosafé	1.286
Sum utenlandske aksjer	8.236
Norske aksjefond	
Pareto Global C	32.916
Sum norske aksjefond	32.916
Egenkapitalbevis	
Sparebanken Møre	2.156
Sparebanken Nord Norge	6.714
Sparebanken 1 SMN, Midt Norge	7.296
Sum gunnfondsbevis	16.165
Sum aksjer og andeler	187.369

Rentepapirer	Markedsverdi
	Tall i tusen kr
Obligasjoner, norske og utenlandske	
Statsobligasjoner	10.032
Obligasjoner i kredittforetak	10.025
Obligasjoner i industriforetak	56.418
Hybridobligasjoner	62.876
Sum obligasjoner	139.351
Ansvarlige lån	
Ansvarlige lån i norske banker og forsikringsforetak	50.189
Sum ansvarlige lån	50.189
Obligasjonsfond	
Obligasjonsfond, norsk og utenlandsk	39.684
Sum obligasjonsfond	39.684
Pengemarkedsfond	
Pengemarkedsfond, norsk	25.009
Sum pengemarkedsfond	25.009
Sum rentepapirer	254.233
Sum verdipapirportefølje	441.602

10. Pensjon

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor selskapet betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnepensjon etter nærmere bestemte regler.

Med virkning fra og med 2016 har selskapet endret sine innskuddssatser og knekkpunkt som en tilpasning til ny lov om foretakspensjon. De nye satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hen-syntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratreddesalder, forutsatt full opp-tjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assuran-dørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpen-sjon og barnepensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal pensjons-forpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor ar-beidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften. Med virkning fra og med 2016 har selskapet fjernet KPI-reguleringen av løpende pensjoner. Regnskapsmes-sig ble dette behandlet som en planendring. Det ble innregnet en inntekt på 0 kroner i pensjonskostnaden og pensjonsforplik-telsen ble redusert tilsvarende.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte aktuarielle forutsetninger fremkommer av tabel-len. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregule-ring, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 3,1 prosent, som i fjor, og er justert for alder basert på avtagende lønnskurve. Den ettårige nominelle lønnsveksten 2017/2018 er beregnet til 1,62 prosent, som er opp fra fjorårets 1,5 prosent. Årsaken til den lave lønnsveksten er at pensjons-ordningen er lukket for nye medlemmer og at gjennomsnittlig alder for ansatte medlemmer er 67,52 år.

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinns-rett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I peri-oden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsfor-ventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal benyttet frem til og med 2016 GAP07, som er en dynamisk dødelighetsmo-dell som tar hensyn til forventet utvikling i levealder. I 2017 er K2013BE benyttet, da denne estimerer forventet levealder på en bedre måte enn GAP07 viste seg å gjøre.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden til-felle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den aktuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er utsatt for finan-siell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pen-sjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofak-toren er renterisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på ca 2,5 år. Porteføljeverdien vil falle med cirka 2,5 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot renterisiko. Diskonte-ringsrenten er sammensatt av markedsrenter i ti år, fra år 20 er det lagt langsiktige likevektsrenter til grunn, og mellom år ti og år 20 interpoleres det lineært mellom markedsrenter og langsiktige likevektsrenter. Et skift i markedsrentene vil dermed direkte påvirke verdien av kontantstrømmene frem til år ti og deretter gi fallende effekt de neste ti årene. Fra år 20 vil mar-kedsrentene kun ha marginal effekt.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 13,7 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven på minus et prosentpoeng. Verdien vil falle med 10,3 prosent ved en renteøkning på ett prosentpoeng.

Sammenhengen mellom pensjonsforpliktelsene og pensjons-midlene gjør at selskapet innregner et eiendelstak siden ikke alle pensjonsmidler kan benyttes til å betale fremtidige premier. Dette medfører at effekten av en rentenedgang vil være be-grenset til de forpliktelsene som er henført til dagens ansatte og at forpliktelser henført til pensjonister blir relativt uforandret.

Rentenedgang er den største risikoen på grunn av forpliktelsens lange løpetid. Renteoppgang leder til et fall i pensjonsforplik-telsene, men mye av fallet vil lede til økt potensiell pensjons-

regulering. 32 prosent av pensjonsmidlene henføres til dagens ansatte. Over tid vil imidlertid ansatte stadig få en lavere andel av pensjonsmidlene som følge av fratreden og overgang til pensjon. Dermed vil en større andel av avkastning tilfalle pensjonister og tidligere ansatte og mindre til arbeidsgiver. Dette er innarbeidet i eiendelstak-vurderingen.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Kredittrisikoen styres gjennom rammer for største engasjement og rating på enkeltinvesteringer. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Over fem prosent av pensjonskassens renteinvesteringer har en svakere rating enn BBB. Obligasjoner som ikke er ratet utgjør 37 prosent. Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka 9 prosent i obligasjonsporteføljen. Dette vil tilsvare en gjennomsnittlig spreadutgang på 2,1 prosent.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Kredittpåslag (mot ti år swap) per 31. desember 2017 var 0,52 prosent.

Basert på samme stresstest som for pensjonsmidlene, ville forpliktelsene synke med cirka 11,7 prosent basert på spreadutgang på 0,9 prosent.

Samlet sett ville reduksjonen i forpliktelsene være noe høyere enn fallet i verdien av pensjonsmidlene.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS.

K2013BE er et levetidsestimat som benyttes av de fleste foretak. Imidlertid må disse forutsetningene følges opp årlig. Uførehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at brannkassen får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene. Selskapet legger til grunn at lønnsutvikling avhenger av alder. En yngre medarbeider kan forvente høyere årlig lønnsvekst enn en eldre medarbeider. Det betyr at lønnsvekst avhenger av alder.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Selskapet styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir en prosent høyere vil det lede til 3,9 prosent økning av forpliktelsen. En økning i reallønn vil øke forpliktelsene. En økning i inflasjon vil øke lønn og Pensjonsregulering mens diskonteringsgrad og forpliktelsene vil i liten grad endres.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstille visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil selskapet måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I 2016 ble det foreslått en rekke endringer i norsk regulering. Det er ikke fattet vedtak om slike endringer ennå. En slik endring kan være at pensjonsmidlene i pensjonskassen skal underlegges et fonderingskrav på linje med Solvens II. Nivået på pensjonsmidlene går inn i en periode med politisk risiko.

Lave renter kan lede til at Finanstilsynet pålegger Gjensidige Pensjonskasse å senke renten fra 2 prosent til 1,5 prosent, eventuelt 1 prosent for nye opptjente ytelser. Selskapet forventer at det er høy risiko for at renten vil bli senket til 1 prosent dersom langsiktige statsrenter blir liggende på 1,3 prosent-nivået.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal antar at et fortsatt lavt rentenivå i fremtiden og endringer i EU-baserte regler vil kunne medføre en økning i fremtidige tilskudd til den fonderte pensjonsordningen.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Selskapet innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av selskapet. En fordelingsnøkkel basert på selskapets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

Tall i tusen kroner	Sikret 2017	Usikret 2017	Sum 2017	Sikret 2016	Usikret 2016	Sum 2016
Antall aktive medlemmer	16	5	21	20	1	21
Antall pensjonister	16	15	31	17	16	33
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	32.864	3.035	35.899	37.374	3.939	41.313
Korreksjon av åpningsbalansen	0	0	0	0	0	0
Årets pensjonsopptjening	614	132	746	787	179	966
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	117	25	142	111	25	136
Rentekostnad	892	75	967	1.034	101	1.135
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	-6.116	-300	-6.416
Aktuarielle gevinster og tap	558	1.059	1.617	-1.081	-158	-1.239
Utbetalte ytelser	-1.429	-496	-1.925	-1.272	-658	-1.930
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	0	-95	-95	0	-93	-93
Virksomhetssammenslutning	0	0	0	0	0	0
Virkning av den øvre grense for eiendelen	0	0	0	2.027	0	2.027
Kursendringer i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	33.616	3.735	37.351	32.864	3.035	35.899
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	33.617	3.735	37.352	32.865	3.035	35.900
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-39.078	0	-39.078	-39.551	0	-39.551
Netto pensjonsforpliktelse/(pensjonsmidler)	-5.461	3.735	-1.726	-6.686	3.035	-3.651
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	39.550	0	39.550	0	0	0
Renteinntekt	1.077	0	1.077	41.121	0	41.121
Avkastning ut over renteinntekt	-120	0	-120	1.139	0	1.139
Bidrag fra arbeidsgiver	0	179	179	-1.438	0	-1.438
Utbetalte ytelser	0	95	95	0	93	93
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-1.429	0	-1.429	-1.272	0	-1.272
Overtakelse/oppkjøp	0	-95	-95	0	-93	-93
Oppgjør	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	39.078	179	39.257	39.550	0	39.550
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	614	132	746	787	179	966
Rentekostnad	892	75	967	1.034	101	1.135
Renteinntekt	-1.077	0	-1.077	-1.139	0	-1.139
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	-6.116	-300	-6.416
Arbeidsgiveravgift	117	25	142	111	25	136
Pensjonskostnad	546	232	778	-5.323	5	-5.318
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm.kostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	546	232	778	-5.323	5	-5.318
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel innregnet i andre resultatkomponenter						
Akkumulert beløp pr. 01.01.			23 578			21 353
Avkastningen på pensjonsmidler			120			1 438
Endringer i demografiske forutsetninger			-462			-1 518
Endringer i økonomiske forutsetninger			2 079			278
Virkningen av den øvre grensen for eiendelen						2 027
Akkumulert beløp pr. 31.12.			25 315			23 578

Aktuarielle forutsetninger	Sum 2017	Sum 2016
Diskonteringsrente	2,57 %	2,77 %
Lønnsregulering	3,10 %	3,10 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,10 %	3,10 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %

Øvrige spesifikasjoner, tall i tusen kroner	Sum 2017	Sum 2016
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen		
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO	387	360
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år	193	198
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år	2	2

Sensitivitet	Endring i pensjons- forpliktelse 2017	Endring i pensjons- forpliktelse 2016
10 % økt dødelighet	-3,80 %	-3,50 %
10 % redusert dødelighet	2,80 %	2,70 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente	-10,30 %	-9,40 %
- 1 %-poeng diskonteringsrente	13,70 %	11,30 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering	5,40 %	5,20 %
- 1 %-poeng lønnsjustering	-3,70 %	-3,70 %
+ 1 %-poeng G-regulering	-2,00 %	-1,90 %
- 1 %-poeng G-regulering	2,40 %	2,40 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering	10,60 %	8,80 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %

Verdsettelseshierarki 2017	Nivå 1: Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2: Verdsett.teknikk basert på obs.markedsdata	Nivå 3: Verdsett.teknikk basert på ikke obs.markedsdata	SUM pr. 31.12.2017
Tall i tusen kroner				
Aksjer og andeler	0,0	4.907,1	0,0	4.907
Obligasjoner	27.951,0	3.258,3	0,0	3.209
Derivater	0,0	1.766,6	0,0	1.767
Bank	0,0	1.374,0	0,0	1.374
Sum	27.951,0	11.306,0	0,0	39.257,0

Verdsettelseshierarki 2016	Nivå 1: Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2: Verdsett.teknikk basert på obs.markedsdata	Nivå 3: Verdsett.teknikk basert på ikke obs.markedsdata	SUM pr. 31.12.2016
Tall i tusen kroner				
Aksjer og andeler	0,0	949,2	0,0	949
Obligasjoner	29.108,8	8.305,5	0,0	37.414
Derivater	0,0	158,2	0,0	158
Bank	0,0	1.028,3	0,0	1.028
Sum	29.108,8	10.441,2	0,0	39.550,0

11. Skatt

Tall i tusen kroner	2017	2016
Midlertidige forskjeller		
Tap på fordringer		0
Driftsmidler	139	357
Pensjonsforpliktelse	1.726	3.651
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	1.865	4.007
Estimatavvik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen	0	0
Sum midlertidige forskjeller over resultatet	1.865	4.007
Aksjer, andeler, obligasjoner og øvrige verdipapirer	1.691	-10.615
Regnskapsmessige avsetninger	-1.610	-1.427
Andre forskjeller - sikkerhetsavsetninger	11.087	11.087
Netto midlertidige forskjeller	13.033	3.053
Netto forpliktelser ved utsatt skatt/(eiendeler ved utsatt skatt)	3.258	763
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad	48.935	72.886
Implementeringseffekt ny forskrift	0	0
Estimatavvik pensjonsforpliktelser	-1.737	-2.226
Endring i andre midlertidige forskjeller	2.326	-2.979
Permanente forskjeller	-8.782	-4.847
Korreksjon tidligere år	0	0
Regnskapsmessig gevinst ved salg av aksjer	7.882	-5.810
Tilbakeføring av verdired.finansielle omløpsmidler	-27.794	-32.076
Aksjeutbytte etter fritaksmetoden	-7.490	-6.603
Tilbakeføring 3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	203	179
Ikke fradragsberettiget rente på ilignet skatt	0	0
Ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	-2	0
Skattepliktig inntekt	13.541	18.524
Benyttelse av fremførbart underskudd	0	0
Mottatt konsernbidrag	0	0
Fremførbart underskudd	0	0
Betalbar skatt	3.385	4.631
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	3.385	4.631
Formuesskatt	669	642
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	2.929	2.029
Implementeringseffekt ny forskrift (endring i skattesats)	0	0
Korreksjon tidligere år	-314	40
Skattekostnad i regnskapet	6.669	7.342
Avstemming av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	6.669	7.342
Skatt av resultat før skattekostnad	11.744	18.221
Forsk. mellom årets skattekostn. og 25 % av res. før skatt	-5.075	-10.879
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultatet før skatt		
Skatt av midlertidige forskjeller verdipapirer	3.075	542
Skatt av permanente forskjeller	-8.940	-12.660
Utsatt skatt/utsatt skattefordel ført via egenkapital	0	0
Skatt av ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	0	0
Formuesskatt	669	642
Skatt av benyttet fremførbart underskudd	434	556
Skatt av feil tidligere år	0	0
For lite betalt skatt tidligere år	-314	40
Sum differanse	-5.075	-10.879

12. Kostnader

Tall i tusen kroner	2017	2016
Forsikringsrelaterte adm.kostnader:		
Avskrivninger og verdiendringer	532	568
Lønns- og personalkostnader	20.979	14.334
Honorarer tillitsvalgte	850	740
IKT-kostnader	-12	193
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	276	275
Andre kostnader	12.085	11.856
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-23.847	-18.337
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-5.048	-3.873
Avgitt øvrige salgskostnader	-3.047	-3.334
Avgitt adm kostnader finans	-960	-960
Sum	1.808	1.462
Salgskostnader		
Lønns- og personalkostnader	5.048	3.873
Provisjon	0	0
Øvrige salgskostnader	3.047	3.334
Sum	8.095	7.207
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse:		
Revisjon	236	194
Attestasjonstjenester	0	0
Revisjon - rådgivning skatt	0	53
Rådgivning - annen rådgivning	40	28
Sum	276	275

13. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader

Tall i tusen kroner	2017	2016
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	23.847	18.337
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	23.847	18.337

14. Lønn og godtgjørelser

Tall i tusen kroner	2017	2016
Gjennomsnittlig antall ansatte	24	24
Lønn/godtgjørelse til:		
Daglig leder	1.478	1.381
Årets pensjonsopptjening daglig leder	137	159
Styret	548	435
Kontrollkomiteen	96	44
Generalforsamling	206	261

15. Hendelser etter balansedagen

Finansdepartementet har i februar 2018 publisert et høringsforslag vedrørende nye skatteregler for skadeforsikringsforetak. Det er uklarerheter knyttet til tolkningen av høringsforslaget, men Finansdepartementet synes å legge til grunn at sikkerhetsavsetningen ved utløpet av 2017 skal inntektsføres skattemessig i 2018. Det er foreslått overgangsregler som avhjelper noen av de negative effektene i forslaget.

Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal ønsker å løfte frem de mange frivillige ildsjelene som gjennom året legger ned en uvurderlig innsats for sine klubber. Hedersprisen Årets Dugnadshelt ble første gang delt ut i 2014.

Mary-Ann Samuelsen Naas fra Elnesvågen håndball ble kåret til «Årets Dugnadshelt 2017»

Årets dugnadshelt

Tekst og foto: Odd Roar Lange

I 2017 ble hedersprisen «Årets Dugnadshelt» delt ut for fjerde året på rad. Prisen skal fremme og synliggjøre de mange dugnadsheltene som på frivillig basis har utmerket seg over tid, til inspirasjon og glede for sitt lag, forening eller organisasjon innen kultur og idrett. Beløpet går til det lag, forening eller organisasjon som årets dugnadshelt representerer. Beløpet benyttes til et konkret prosjekt som dugnadshelten velger ut.

Og prisen på 75.000 kroner gikk i år til Mary-Ann Samuelsen Naas i Elnesvågen Håndball.

– Mary-Ann Samuelsen Naas er genuint opptatt av å utvikle sin idrett for barn og unge i sitt lokalmiljø, sier administrerende direktør Vidar Skaar i Gjensidige Nordmøre og Romsdal.

– Mary-Ann har vært aktivt spiller, er trener og har et administrativt ansvar i klubben. Hun stiller alltid opp ved dugnader og er aktivt i det inntektsbringende arbeidet i klubben. Det er slike personer vi ønsker å sette ekstra pris på, sier Vidar Skaar da han delte ut Gjensidiges Mary-Ann kom også helt til finalen da «Årets Ildsjel» ble kåret under Idrettsgallaen på Hamar i januar i år.

Karrieren

– Hun startet sin karriere allerede som 12-åring og debuterte som talentfull målvakt på seniornivå i 1972 og spilte sin siste seriekamp i 2004. I tillegg har hun virket som trener for Elnesvågen Håndball sammenhengende i 45 år. Det betyr enormt mange dager og timer i Frænahallen samt andre arenaer på treninger, seriekamper, cuper og trenings-samlinger. Hun har også hatt en sesong i

Hederspris: Mary-Ann Samuelsen Naas er allerede en håndballlegende i Fræna. Her mottar hun prisen «Årets Dugnadshelt» av Vidar Skaar, administrerende direktør i Gjensidige Nordmøre & Romsdal.

MHK. Enkelte sesonger har hun hatt ansvar for ikke mindre enn åtte til 10 lag. Dette sier noe om kapasiteten til årets hedersprisvinner, sier Vidar Skaar.

Utenkelig uten Mary-Ann

– Det er nesten ikke til å tenke på hvordan klubben skulle vært uten Mary-Ann, sier håndball-leder Wenche Elnes.

– Alle klubber trenger en skikkelig ildsjel for å få dratt med seg andre ildsjeler. For Elnesvågen Håndball er det virkelig Mary-Ann som er en slik person. Hun er så flink til å se alle, til å engasjere seg bredt og til å få med seg både gutter og jenter fra hele kommunen. Jeg kan ikke tenke meg en person som fortjener denne prisen bedre enn Mary-Ann Samuelsen Naas, sier Wenche Elnes.

– Dette kom virkelig som en overraskelse. Jeg hadde ingen anelse om at det skulle skje noe slikt. Men pengene skal komme til nytte i håndballgruppa. Vi trenger også midler til mer oppmerking av banen i Frænahallen. Kanskje vi får til det nå, sier en glad Mary-Ann Samuelsen Naas.

– Det skal vi få ordnet, lover Gjensidigedirektør Vidar Skaar, mens Samuelsen Naas fikk stående applaus fra tilskuerne i Frænahallen.

Tidligere hedersprisvinnere:

2014 Terje Dyrhaug, Eide og Omegn fotballklubb
2015 Jan Aage Neerland, Dahle IL
2016 Marit Aunan Nerland, Molde Janitsjar

KPMG AS
Øvre veg 30
6415 Molde

Telephone +47 04063
Fax +47 71 20 27 27
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdals årsregnskap som viser et overskudd på kr 40 962 587. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in

Oglo	Fiverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finsnes	Molde	Strømme
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansund	Stavanger	Ålesund

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

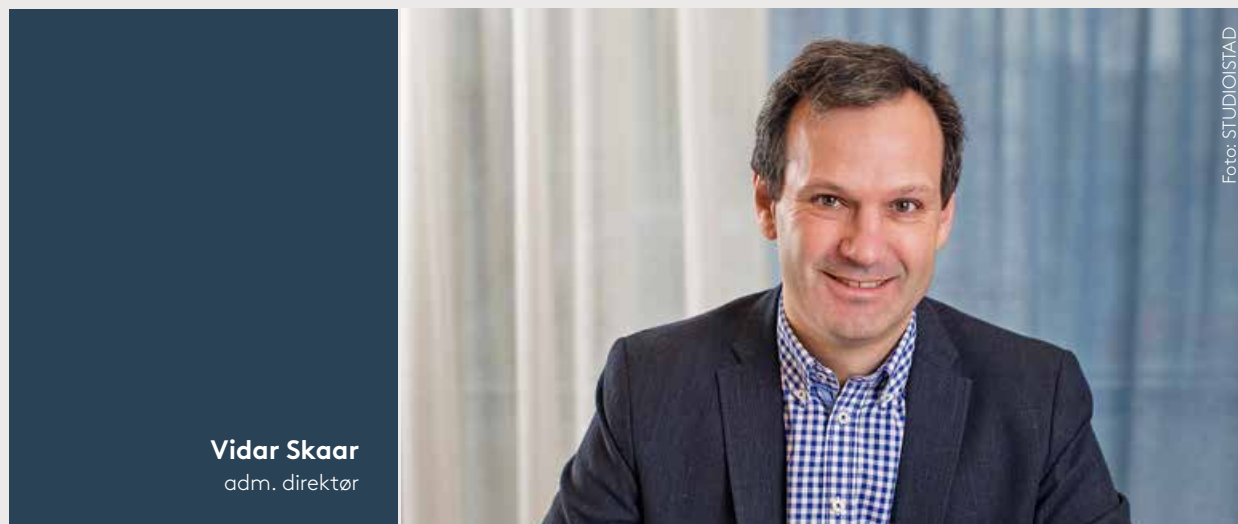
Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Molde 11. april 2018
KPMG AS

Else Berit Hamar
Else Berit Hamar
Statsautorisert revisor

Daglig ledelse

Styrende organer

Kundevalgte

Jan-Egil Korseberg, Molde, *leder*
Martha Innerdal, Sunndal
Arne Smisethjell, Sunndal
Svein Magne Dale, Rauma
Torbjørn Hjelden, Rauma
Nikolai Finset, Nesset
Turid Hanseth, Nesset
Sonja Marit Sollied Øveraas, Vestnes
Finn Arne Roaldsnes, Vestnes
Ottar Håvik, Midsund
Karstein Opstad, Midsund
Nils Erling Finnøy, Sandøy
Ingrid Sandøy, Sandøy
Heidi Evelyn Løklingholm, Aukra
Kjellaug Eikrem, Aukra
Hallvard Hals, Fræna
Birgitte Engen Dale, Fræna
Frode Angvik Jacobsen, Gjemnes
Borghild Neergaard Aarset, Gjemnes

Ola Krogstad, Eide
Ingeborg Margrete Eide, Eide
Per Olav Blikås, Molde
Hilde Øverland, Molde
Kari Fløystad, Molde
Kristen Heggem, Molde
Anna Lovisa Melland, Aure
Tove Kristin Monsø, Aure
Nils Hestnes, Halså
Einar Nelvin Botten, Halså
Asbjørg Grønning Kanestrøm, Smøla
Randi Eines, Smøla
Jon B. Nedal, Averøy
Egil Hestvik, Averøy
Bjørn Elgsaas, Kristiansund
Christina Hovde, Kristiansund
Roger R Aarø, Kristiansund
Dagfinn Jarp, Kristiansund

Ansattvalgte

Anna Fugelsnes
Stein Gunnar Jenssen
John Magne Kronborg
Helga-Kristin Sylte
Knut Bertil Øygard
Sylvi Anita Heggem
Kari Buvik
Anita Meland Lervik
Inger Margrete Settem
Mette Huus Farstad
Eli Synnøve Grøddal
Øystein Heggdal
Sandra Vik

Styret

Fra de tillitsvalgte

Øyvind Panzer Iversen, *leder*
Olav Håkon Ulfsnes, *nestleder*
Linda Kristin Offenberger
Heidi Anita Nilsen
Per Arne Rindarøy

Fra de ansatte

Rigmor Johansen (til 31.12.17)
Anna Fugelsnes (fra 01.01.18)
Øyvinn Hansen

Valgkomiteen

Jan-Egil Korseberg, *leder*
Einar Nelvin Botten
Kåre Vevang
Randi Thomassen

Ole Sigbjørn Iversen
Synnøve Aasprong
Grete Skar Misfjord

Daglig ledelse

Vidar Skaar, Adm.dir
Randi Pedersen, salgssjef privat
Bjarne Sjøholm, salgssjef landbruk/næringsliv

Revisjon

KPMG AS, Molde

Definisjoner – faguttrykk

Følgende forklaringer er ikke ment som tekniske definisjoner, men for å gi en generell og grunnleggende forståelse av enkelte av de sentrale begrepene som er benyttet i årsrapporten.

Forfalt bruttopremie omfatter de beløp selskapet har mottatt eller har til gode som betaling for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt.

Reassuranse eller gjenforsikring er en avtale mellom et forsikringsselskap og en reassurandør, der forsikringsselskapet overfører en andel av en forsikring til reassurandøren. Dette er en metode for risikoavlastning, for å beskytte egenkapitalen.

For egen regning: Premier og erstatninger kan oppgis «for egen regning» (f.e.r.). Det vil si at det er gjort fradrag for reassurandørens andel.

Premieinntekt for egen regning: Summen av premie fra alle forsikringsavtaler i en gitt periode (betraktningssperioden). Dersom avtaleperioden for en forsikring avviker fra betraktningssperioden vil kun andelen av premie som sammenfaller med betraktningssperioden telle med. Premieinntekt beregnes ut fra når premien regnskapsmessig er opptjent, uavhengig av når premien er betalt.

Erstatningskostnader for egen regning: Erstatningskostnadene er summen av utbetalte erstatninger og endringen i erstatningsavsetningene i regnskapsperioden. Dette tilsvarer erstatningskostnadene for skader inntruffet i kalenderåret (inntrufne erstatninger) og endringen i tidligere års skader (avviklingsresultatet).

Skadeprosent uttrykker hvor store erstatningskostnadene er i forhold til premieinntektene.

Kostnadsandel uttrykker hvor store de forsikringsrelaterte driftskostnadene er i forhold til premieinntektene.

Combined ratio (CR) er et sentralt nøkkeltall i forsikringsbransjen, og viser forholdet mellom kostnader (både erstatningskostnader og driftskostnader) og premieinntekter i skadeforsikringsvirksomheten. Combined Ratio er lik summen av skadeprosent og kostnadsandel.

Underwriting er den risiko- og prisvurdering som gjøres ved etablering av en forsikringsavtale. Underwritingresultatet er resultatet av forsikringsvirksomheten, og inkluderer ikke resultat av finansielle investeringer.

Solvens er et uttrykk for kredittverdighet, og uttrykker forsikringsselskapets evne til å håndtere sine forsikringsmessige forpliktelser.

Solvenskapital: Tellende kapital beregnet etter Solvens II-regelverket, gjeldende fra 2016.

Solvensmargin: Tellende kapital over regulatorisk kapital-krav ihht Solvens II-regelverket.

Egenkapitalavkastning før skatt: Resultat før skattekostnad som prosent av gjennomsnittlig egenkapital i perioden.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie: Regnskapsmessige avsetninger som dekker premie som er forfalt, men ikke opptjent, erstatninger som ventes å påløpe og forventede kostnader knyttet til å avslutte inntrufne skadesaker.

Brutto erstatningsavsetning

Regnskapsmessige avsetninger som fremtidige erstatningsutbetalinger for skader som er inntruffet til og med balansedatoen. Avsetningen omfatter både skader som er meldt selskaper (RBNS) og avsetning for skader som er inntruffet men ikke meldt (IBNR).

RBNS: Reported But Not Settled

IBNR: Incurred But Not Reported

Sikkerhetsavsetning

Premie- og erstatningsavsetning skal dekke selskapets fremtidige erstatningsutbetalinger på inngåtte forsikringsavtaler. Sikkerhetsavsetningen er en avsetning som skal beskytte selskapets økonomi mot en uforutsett utvikling i erstatningsutbetalingene. Summen av premie-, erstatnings- og sikkerhetsavsetning skal med minst 99 % sannsynlighet dekke selskapets forpliktelser på balansedagen.

Avsetning til naturskadefondet: Driftsoverskudd fra den obligatoriske naturskadeforsikring skal avsettes til et eget Naturskadefond. Avsetningen kan bare brukes til erstatninger etter naturskader.

Avsetning til garantiordningen: Avsetning til garantiordningen skal gi sikkerhet for at de sikrede etter direkte skadeforsikringsavtaler inngått i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Hovedkontor

Gjensidige Nordmøre og Romsdal

Frænaveien 16, Amfi Roseby Vest
PB 2015, 6402 Molde
e-post: nordmore.romsdal@gjensidige.no
Telefon 915 03100
Telefaks 71 21 68 01

Avdelingskontor

Nedre Enggt. 14, 6509 Kristiansund
Telefon 915 03100

gjensidige.no/nr

facebook.com/gjensidigenr

Org.nr. 939 773 460